

Republica Moldova

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin 52/A, MD 2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÂRE nr. 369

din 29 iunie 2025

mun. Chișinău

cu privire la avizarea procedurilor operaționale ale operatorului pieței de energie electrică „Operatorul Pieței de Energie M” S.R.L. și a contractului cadru de participare la piața energiei electrice pentru ziua următoare (PZU) și piața energiei electrice pe parcursul zilei (PPZ)

În temeiul prevederilor punctelor 20, 768 și 796 din Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/2020, în rezultatul examinării solicitării nr. 07 din 16.06.2025 depusă de „Operatorul Pieței de Energie M” S.R.L., și a notei de fundamentare elaborată de Departamentul energie electrică și regenerabilă, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

HOTĂRĂȘTE:

1. Se avizează procedurile operaționale elaborate de operatorul pieței energiei electrice – „Operatorul Pieței de Energie M” S.R.L. în scopul organizării și gestionării pieței energiei electrice pentru ziua următoare (PZU) și pieței energiei electrice pe parcursul zilei (PPZ), după cum urmează:
 - 1.1. Procedura privind constituirea, verificarea și utilizarea garanțiilor financiare pentru participarea la Piața pentru Ziua Următoare și la Piața pe Parcursul Zilei (*se anexează*);
 - 1.2. Procedura privind încasările și plățile aferente tranzacțiilor cu energie electrică înregistrate pe Piața pentru Ziua Următoare și pe Piața pe Parcursul Zilei (*se anexează*);
 - 1.3. Procedura privind stabilirea și modificarea scalei de preț pentru Piața energiei electrice pentru Ziua Următoare și pentru Piața energiei electrice pe Parcursul Zilei (*se anexează*);
 - 1.4. Procedura operațională privind supravegherea funcționării piețelor administrate de energie electrică (*se anexează*).
2. Se avizează Contractul cadru de participare la Piața energiei electrice pentru Ziua Următoare (PZU) și Piața energiei electrice pe Parcursul Zilei (PPZ) (*se anexează*).
3. Prezenta Hotărâre se remite către operatorul pieței energiei electrice – „Operatorul Pieței de Energie M” S.R.L.
4. „Operatorul Pieței de Energie M” S.R.L. va publica pe pagina web oficială a acestuia prezenta Hotărâre, procedurile operaționale și contractul cadru, avizate conform pct. 1 și 2.
5. Prezenta Hotărâre intră în vigoare la data aprobării și poate fi contestată la autoritatea emitentă, în termen de 30 de zile de la notificarea acesteia.
6. Prezenta Hotărâre se publică pe pagina web oficială a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

Eugen CARPOV
Director

Violina ȘPAC
Director

Alexandru URSU
Director

OPEM S.R.L.	PROCEDURA: PRIVIND CONSTITUIREA, VERIFICAREA SI UTILIZAREA GARANȚIILOR FINANCIARE PENTRU PARTICIPAREA LA PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI LA PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 1 / 17
		Rev. 0123

PROCEDURA

**privind constituirea, verificarea și utilizarea garanțiilor financiare
pentru participarea la Piața pentru Ziua Următoare și la Piața pe
Parcursul Zilei**

Întocmit: OPERATORUL PIEȚEI DE ENERGIE M S.R.L.

- Iunie 2025 -

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND CONSTITUIREA, VERIFICAREA ȘI UTILIZAREA GARANȚIILOR FINANCIARE PENTRU PARTICIPAREA LA PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI LA PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 2 / 17
		Rev. 0123

LISTA DE CONTROL A REVIZIILOR

Documentul revizuit:

Nr. crt.	Rev.	Data	Revizia se referă la:
			-

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND CONSTITUIREA, VERIFICAREA ȘI UTILIZAREA GARANȚIILOR FINANCIARE PENTRU PARTICIPAREA LA PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI LA PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 3 / 17
		Rev. 0123

CUPRINS

	Pag.
1. Scop	4
2. Domeniu de aplicare	4
3. Abrevieri	4
4. Definiții.....	4
5. Documente de referință	7
6. Mod de lucru	8
7. Contestații.....	14
8. Drepturile Participantului la PZU /PPZ.....	15
9. Obligațiile Participantului la PZU/PPZ	15
10. Drepturile OPEM	16
11. Obligațiile OPEM.....	16

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND CONSTITUIREA, VERIFICAREA ȘI UTILIZAREA GARANȚILOR FINANCIARE PENTRU PARTICIPAREA LA PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI LA PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 4 / 17
		Rev. 0123

1. SCOP

Prezenta procedură stabilește:

- 1.1. Principiile și modalitățile de constituire a garanțiilor de către Participanții la Piața pentru Ziua Următoare de energie electrică și de către Participanții la Piața de energie electrică pe Parcursul Zilei care intenționează să efectueze tranzacții de cumpărare.
- 1.2. Activitățile desfășurate de către OPEM, în calitate de OPEE, privind verificarea, monitorizarea și utilizarea garanțiilor.
- 1.3. Notificarea și rezolvarea contestațiilor

2. DOMENIU DE APLICARE

Prezenta procedură se aplică pentru:

- 2.1. Verificarea de către OPEM, a constituirii garanțiilor de către Participanții la Piața de energie electrică pentru Ziua Următoare și de către Participanții la Piața de energie electrică pe Parcursul Zilei care transmit oferte de cumpărare.
- 2.2. Stabilirea modului de validare de către OPEM a ofertelor de cumpărare și a situațiilor în care OPEM execută garanția financiară constituită de către Participanții la Piața pentru Ziua Următoare de energie electrică și/sau de către Participanții la Piața de energie electrică pe Parcursul Zilei.

3. ABREVIERI

ANRE	- Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a Republicii Moldova
MDL	- Lei moldovenești
OPDD	- Ordin de plată de debitare directă
OPEE	- Operatorul pieței energiei electrice M S.R.L. "OPEM"
OPEM	- Operatorul pieței energiei electrice M S.R.L.
PPZ	- Piața de energie electrică pe Parcursul Zilei
PZU	- Piața pentru Ziua Următoare de energie electrică
SGB	- Scrisoare de garanție bancară de plată
TVA	- Cota Taxă pe Valoarea Adăugată exprimată în valoare absolută
ZL	- Zi bancară lucrătoare

4. DEFINIȚII

În sensul prezentei Proceduri sunt utilizați termenii definiți în Legea cu privire la energia electrică nr. 107/2016 cu modificările și completările ulterioare, în Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/07.08.2020, cu modificările și completările ulterioare, precum și următorii termeni:

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND CONSTITUIREA, VERIFICAREA ȘI UTILIZAREA GARANȚILOR FINANCIARE PENTRU PARTICIPAREA LA PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI LA PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 5 / 17
		Rev. 0123

- 4.1. *Agentul escrow* – bancă cont central care va deschide la ordinul clientului său (Participant la PZU și/sau PPZ) Contul escrow pentru PZU și /sau PPZ, în favoarea OPEM;
- 4.2. *Banca Cont Central* – banca comercială, în calitate de prestator de servicii de plată al beneficiarului, la care OPEM are deschis contul central al PZU, respectiv contul central al PPZ, conturi centrale care urmează a fi creditate sau au fost creditate cu sumele prevăzute în ordinele de plată de debitare directă, dispuse de OPEM și debitate cu sumele prevăzute în ordinele de plată de transfer credit;
- 4.3. *Cont Central aferent PPZ* – contul deschis în numele OPEM care urmează a fi creditat sau a fost creditat cu sumele prevăzute în ordinele de plată de debitare directă, emise de OPEM și debitat cu sumele prevăzute în ordinele de plată de transfer credit. Acest cont este utilizat pentru încasarea și efectuarea plăților aferente tranzacțiilor încheiate pe PPZ;
- 4.4. *Cont Central aferent PZU* – contul deschis în numele OPEM care urmează a fi creditat sau a fost creditat cu sumele prevăzute în ordinele de plată de debitare directă, emise de OPEM și debitat cu sumele prevăzute în ordinele de plată de transfer credit. Acest cont este utilizat pentru încasarea și efectuarea plăților aferente tranzacțiilor încheiate pe PZU;
- 4.5. *Cont curent de garanții pentru PZU și PPZ* – contul deschis de OPEM la Banca Cont Central în care Participanții la PZU și/sau PPZ vor depune garanții financiare în vederea garantării plăților tranzacțiilor pe care intenționează să le realizeze pe PZU și/sau PPZ;
- 4.6. *Cont escrow* – contul de depozit colateral deschis de Participantul la PZU și/sau PPZ la Banca Cont Central;
- 4.7. *Contractul (cadru) de participare la PZU și PPZ* – acord standardizat elaborat de OPEE, supus consultării publice și avizat de către ANRE, care prevede drepturile și responsabilitățile reciproce dintre OPEM și participantul la piețele de energie electrică pe termen scurt (PZU și/sau PPZ);
- 4.8. *Data decontării* – data la care obligațiile de transfer al fondurilor sunt îndeplinite între prestatorul de servicii de plată al plătitorului și prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății;
- 4.9. *Data finalizării plății* – data la care beneficiarul plății cere prestatorului de servicii de plată al beneficiarului să crediteze contul de plăți al acestuia cu suma înscrisă în ordinul de plată de debitare directă (ziua și anul în cifre, luna în litere);
- 4.10. *Garanție constituită ($G_{constituit}$)* – valoarea garanției financiare constituită de către Participant la PZU și/sau pentru Participant la PPZ;
- 4.11. *Garanție disponibilă (G_{disp})* – valoarea momentană a garanției, actualizată permanent de către sistemul informatic pentru PZU/PPZ prin diminuarea valorii garanției de validare pentru PZU/PPZ ($G_{validare}$) cu valoarea ofertelor de cumpărare introduse până în acel moment;
- 4.12. *Garanție de validare ($G_{validare}$)* – valoarea calculată a garanției, rezultată prin diminuarea valorii garanției constituite/repartizate aferente PZU cu obligațiile de plată ale participantului la PZU neîncasate în contul central al PZU, față de care se validează ofertele de cumpărare la prețuri pozitive;
- 4.13. *Nota de Decontare zilnică* – raport emis zilnic în cadrul Sistemului de decontare pentru fiecare Participant la PZU, în care sunt specificate, orar și cumulativ, la nivel de zi de livrare, cantitățile de

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND CONSTITUIREA, VERIFICAREA ȘI UTILIZAREA GARANȚILOR FINANCIARE PENTRU PARTICIPAREA LA PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI LA PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 6 / 17
		Rev. 0123

energie electrică tranzacționate la vânzare și/sau cumpărare, prețurile orare de închidere a pieței și valorile totale și nete aferente drepturilor de încasare /obligațiilor de plată, inclusiv contravaloarea TVA, dacă este aplicabil;

- 4.14. *Ofertă de Cumpărare* – oferta transmisă de un Participant la PZU în scopul cumpărării de energie electrică de pe PZU;
- 4.15. *Operator al pieței de energie electrică* – întreprindere electroenergetică, titular de licență pentru operarea pieței energiei electrice, responsabilă de operarea și de asigurarea funcționării piețelor organizate de energie electrică;
- 4.16. *Operator al pieței energiei electrice desemnat* – operator de piață licențiat de Agenție, autorizat să îndeplinească sarcini legate de cuplarea unică a piețelor energiei electrice pentru ziua următoare și a piețelor energiei electrice pe parcursul zilei;
- 4.17. *Ordin de plată de debitare directă* – instrucțiune de plată prin debitare directă formulată de OPEM către prestatorul de servicii de plată al OPEM, pentru creditarea contului central al PZU/PPZ de către prestatorul de servicii de plată al plătitorului la care Participantul la PZU/PPZ are deschis contul care urmează a fi debitat cu suma prevăzută în ordinul de plată de debitare directă;
- 4.18. *Participant la PZU/PPZ* — participant care se înscrie la PZU/PPZ pe baza regulilor aprobate de ANRE și detaliate în Procedura privind înregistrarea, suspendarea și revocarea/retragerea participanților la piețele de energie electrică pe termen scurt (PZU și PPZ) și care respectă Contractul (cadru) de participare la PZU și PPZ, precum și reglementările naționale corespunzătoare participării la piața de energie electrică aplicabile;
- 4.19. *Piața pe Parcursul Zilei* – piață angro a energiei electrice, organizată de operatorul pieței energiei electrice, care asigură participanților la piață posibilitatea de a-și acoperi curba reală de sarcină pentru o zi de livrare, prin mecanisme de tranzacționare, prin care vânzarea și cumpărarea energiei electrice se efectuează în baza tranzacțiilor ce au loc pentru o zi de livrare, după închiderea pieței energiei electrice pentru ziua următoare și înainte, cu o anumită perioadă, de începerea livrărilor;
- 4.20. *Piața pentru ziua următoare* – piață angro a energiei electrice, organizată de operatorul piețelor de energie electrică, care asigură participanților la piață mecanisme de tranzacționare pentru vânzarea și cumpărarea energiei electrice pentru fiecare interval de dispecerizare din ziua de livrare fizică a energiei electrice care urmează imediat după ziua de tranzacționare;
- 4.21. *Prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății* – prestatorul de servicii de plată care finalizează transferul de credit sau debitarea directă efectuând operațiunile relevante;
- 4.22. *Prestatorul de servicii de plată al plătitorului* – prestatorul la care plătitorul are deschis contul de plăți care urmează a fi debitat cu suma prevăzută în ordinul de plată de debitare directă sau de transfer de credit; în prima etapă prestatorul de servicii de plată al plătitorului (Participant la PZU/PPZ) va fi tot prestatorul de servicii de plată al beneficiarului (OPEM);
- 4.23. *Scrisoare de garanție bancară de plată* – document prin care banca garată se angajează în mod irevocabil și necondiționat să plătească, la prima solicitare scrisă a OPEM orice sumă până la concurența unei sume maxime stabilite de către Participantul la PZU și/sau PPZ, în calitate de ordonator al garanției. Este emisă pe o perioadă limitată de timp, conform modelului agreat de comunitatea bancară;

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND CONSTITUIREA, VERIFICAREA ȘI UTILIZAREA GARANȚIILOR FINANCIARE PENTRU PARTICIPAREA LA PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI LA PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 7 / 17
		Rev. 0123

- 4.24. *Sistem informatic post tranzactionare* – Sistem informatic separat implementat de OPEE ca soluție pentru accesul participanților la notele de decontare pe bază de certificat digital și parolă;
- 4.25. *Zi bancară lucrătoare* – acea parte a unei zile pe parcursul căreia o bancă comercială recepționează, acceptă sau refuză executarea, modificarea și revocarea ordinelor de plată/instrucțiunilor de debitare directă, emite scrisori de garanție bancară de plată, efectuează operațiuni în contul clienților săi;
- 4.26. *Zi de livrare* – ziua (în ore EET) în care are loc livrarea/consumul energiei electrice prevăzute în tranzacțiile pe PZU, zi care urmează celei în care are loc licitația;
- 4.27. *Zi lucrătoare* – zi calendaristică, cu excepția zilei de sâmbătă, duminică și a oricărei zile declarată sărbătoare legală în Republica Moldova;
- 4.28. *Zi nelucrătoare* – zi de sâmbătă, de duminică și ziua declarată sărbătoare legală în Republica Moldova;
- 4.29. *Zi de tranzacționare pe PPZ* – zilele în care se efectuează tranzacții pe PPZ ce au loc pentru o zi de livrare, după închiderea PZU;
- 4.30. *Zi de tranzacționare pe PZU* – ziua în care are loc licitația pe PZU și se stabilesc tranzacții cu energie electrică cu livrare în ziua următoare.

5. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

- 5.1. Legea cu privire la energia electrică nr. 107/2016 cu modificările și completările ulterioare.
- 5.2. Codul Fiscal al Republicii Moldova nr.1163/1997 cu modificările și completările ulterioare.
- 5.3. Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/07.08.2020, cu modificările și completările ulterioare.
- 5.4. Hotărârea de Guvern nr.125/21.02.2024 privind desemnarea societății Operatorul Pieței de Energie M „OPEM” S.R.L. ca „operator al pieței energiei electrice” (OPEE).
- 5.5. Licența nr. 000166/19.03.2024 emisă de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a Republicii Moldova prin care a autorizat OPEM să opereze piețele de energie electrică pe termen scurt (Piața pentru Ziua Următoare și Piața pe Parcursul Zilei din Republica Moldova).
- 5.6. Procedura operațională privind funcționarea Pieței pentru Ziua Următoare de energie electrică.
- 5.7. Procedura operațională privind funcționarea Pieței de energie electrică pe Parcursul Zilei.
- 5.8. Contractul (cadru) de participare la Piața pentru Ziua Următoare de energie electrică și la Piața de energie electrică pe Parcursul Zilei.
- 5.9. Procedura operațională privind încasările și plățile aferente tranzacțiilor cu energie electrică înregistrate pe Piața pentru Ziua Următoare și pe Piața pe Parcursul Zilei.

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND CONSTITUIREA, VERIFICAREA ȘI UTILIZAREA GARANȚIILOR FINANCIARE PENTRU PARTICIPAREA LA PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI LA PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 8 / 17
		Rev. 0123

6. MODUL DE LUCRU

6.1. Participantul la PZU/PPZ va întreprinde toate demersurile necesare în vederea constituirii garanțiilor financiare cu cel puțin 2 (două) zile bancare lucrătoare anterioare zilei de tranzacționare în care Participantul la PZU/PPZ dorește să introducă oferte de cumpărare.

6.2. Modalitățile de constituire a garanțiilor financiare sunt următoarele:

- Scrisoarea de garanție bancară de plată în favoarea OPEM emisă la ordinul Participantului la PZU/PPZ,
- Depunerea de fonduri bănești în Contul curent de garanții pentru PZU și PPZ, deschis de OPEM la Banca Cont Central,
- Deschiderea unui Cont escrow, prin încheierea unui Contract escrow între Participantul la PZU/PPZ, Banca Cont Central și OPEM.

6.2.1. SGB în favoarea OPEM, va avea termenul de valabilitate de minim 3 luni și poate fi emisă, la ordinul Participantului la PZU, de către:

- Banca cont central;
- altă bancă comercială rezidentă și avizată de Banca cont central, în baza Convenției între Banca cont central și Banca garantă;
- altă bancă comercială rezidentă.

Conținutul și forma SGB emise de către Banca garantă sunt în conformitate cu modelele publicate pe website în secțiunea Tranzacționare – Produse > Piața pentru Ziua Următoare/Piața pe parcursul Zilei > Înregistrare, Convenție, Proceduri, agreeate cu Banca Cont Central.

6.2.2. Participanții la PZU și PPZ pot utiliza o SGB comună pentru PZU și PPZ, cu obligația transmiterii unei adrese pe email, privind repartizarea valorii acesteia între PZU și PPZ, cu precizarea faptului că SGB comună va avea specificat în conținutul ei că se utilizează pentru PZU și PPZ.

SGB va preciza angajamentul irevocabil și necondiționat al Băncii garante de a plăti suma indicată de OPEM, la prima solicitare scrisă a acestuia și pe baza declarației sale privind faptul că Participantul la PZU nu și-a onorat obligațiile de plată asumate prin *Contractul (cadru) de participare la PZU și PPZ*, în termen de maxim:

- o zi bancară lucrătoare de la data primirii la sediul Băncii Cont Central a cererii de plată în executare formulată în scris de OPEM, dacă scrisoarea de garanție bancară de plată este emisă de Banca cont central;
- două zile bancare lucrătoare, dacă scrisoarea de garanție bancară de plată este emisă de altă Bancă garantă.

6.2.3. Participanții la PZU și/sau PPZ pot constitui garanții financiare comune pentru PZU și PPZ prin depunere de fonduri bănești în:

- contul curent de garanții pentru PZU și PPZ deschis de OPEM la Banca Cont Central,

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND CONSTITUIREA, VERIFICAREA ȘI UTILIZAREA GARANȚIILOR FINANCIARE PENTRU PARTICIPAREA LA PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI LA PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 9 / 17
		Rev. 0123

- contul escrow deschis de Participantul la PZU și/sau PPZ la Banca Cont Central.

- 6.3. Participantul la PZU și PPZ poate solicita modificarea repartiției nominale a valorii garanției financiare comune, indiferent de modul de constituire a acesteia, cu obligația de a comunica în scris la OPEM, printr-o solicitare transmisă pe email, cel mult o dată pe săptămână, cel mai târziu în penultima zi lucrătoare a săptămânii, înainte de ora 14:00, repartiția nominală a valorii garanției financiare între PZU și PPZ.

Orice modificare a repartiției între PZU și PPZ a valorii garanției financiare comune pentru cele două piețe va fi însoțită de o adresare transmisă către OPEM referitoare la repartiția nominală a acesteia.

- 6.4. Participantul la PZU și/sau PPZ va stabili valoarea garanției financiare, în conformitate cu intențiile sale comerciale, astfel încât valoarea garanției constituite să acopere cumulativ minim valorile din tabelul următor, pentru PZU (poz.1+poz.2) și pentru PPZ (poz.1+poz.3+poz.4):

Nr.crt.	Stabilirea valorii garanției financiare	PZU	PPZ
1.	Valoarea netă a obligațiilor de plată (inclusiv contravaloarea TVA, dacă este aplicabil) conform notei decontare zilnice pentru ziua/zilele de livrare anterioare, pentru care s-au emis OPDD, neîncasate în contul central al pieței respective	x	x
2.	Valorile maxime cumulate ale ofertelor zilnice de cumpărare (inclusiv contravaloarea TVA, dacă este aplicabil), calculate pentru ziua de tranzacționare curentă, respectiv pentru ofertele transmise în avans	x	
3.	Valoarea obligațiilor de plată aferente tranzacțiilor încheiate pentru ziua de livrare curentă		x
4.	Valoarea maximă a ofertelor de cumpărare la prețuri pozitive active		x

- 6.5. OPEE determină zilnic pentru fiecare Participant la PZU/PPZ, valoarea garanției de validare ($G_{validare}$) în vederea validării ofertelor de cumpărare transmise de către aceștia, cu luarea în considerare a TVA, dacă este aplicabil:

$$G_{validare} = (G_{constituit} - T_{oblig}) / (1 + TVA/100)$$

unde:

$G_{constituit}$ - valoarea garanției/garanțiilor financiare constituite/repartizate în condițiile prevăzute la pct.6.2. și pct.6.3. reprezintă partea din valoarea garanției financiare alocată de Participant pentru PZU și respectiv pentru PPZ;

T_{oblig} - total obligații de plată neîncasate în Contul Central al PZU/PPZ, rezultate din însumarea valorilor nete ale obligațiilor de plată prevăzute în Notele de

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND CONSTITUIREA, VERIFICAREA ȘI UTILIZAREA GARANȚILOR FINANCIARE PENTRU PARTICIPAREA LA PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI LA PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 10 / 17
		Rev. 0123

decontare zilnice pentru care nu s-au emis încă OPDD și cu valorile OPDD care nu au ajuns la data finalizării sau pentru care s-au primit refuzuri la plată, inclusiv valoarea obligațiilor de plată aferente tranzacțiilor încheiate pentru ziua de livrare curentă în cazul PPZ.

6.6. Garanțiile de validare se recalculează de către OPEE, pentru fiecare Participant, astfel:

6.6.1. În fiecare zi de tranzacționare, care este zi bancară lucrătoare:

- până la ora 9:30, pentru participanții la PZU ale căror obligații de plată au fost încasate în Contul Central al PZU până la ora 8:30;
- după ora 15:30, pentru participanții la PZU, ulterior emiterii Notelor de decontare zilnice care cuprind valoarea obligațiilor de plată pentru ziua de tranzacționare respectivă, precum și evidențierii în Contul Central al PZU al încasărilor conform OPDD emise în ziua bancară precedentă;
- după ora 15:30, pentru participanții la PPZ, în ziua anterioară zilei de livrare, pentru fiecare Participant la PPZ, ulterior evidențierii în Contul Central al PPZ al încasărilor conform OPDD emise în ziua bancară precedentă;

6.6.2. În fiecare zi de tranzacționare care nu este zi bancară lucrătoare, după ora 15:30, ulterior emiterii Notelor de decontare zilnice care cuprind valoarea obligațiilor de plată pentru:

- ziua de tranzacționare respectivă pentru participanții la PZU,
- ziua/zilele anterioare de livrare și pentru tranzacțiile realizate în ziua de livrare curentă, pentru participanții la PPZ.

6.7. Garanția de validare ($G_{validare}$) va fi diminuată automat de Sistemul de tranzacționare aferent:

- PZU, cu valoarea ofertelor de cumpărare introduse în avans și/sau pentru ziua de tranzacționare curentă, în ordinea introducerii acestora, obținând astfel valoarea garanției disponibile ($G_{disp.PZU}$), față de care se validează ofertele de cumpărare introduse ulterior,
- PPZ, cu valoarea ofertelor active de cumpărare și cu valoarea tranzacțiilor de cumpărare încheiate pentru ziua de livrare curentă/următoare, obținând astfel o nouă valoare a garanției de validare disponibile ($G_{disp.PPZ}$), pentru ofertele de cumpărare introduse ulterior în sesiunea de tranzacționare.

6.8. Valorile garanțiilor financiare constituite/repartizate pentru PZU/PPZ pot limita prin procesul de validare, valoarea ofertelor de cumpărare introduse în Sistemul de tranzacționare al PZU/PPZ.

6.9. În cazul în care, prin introducerea unei noi oferte de cumpărare pe PZU/PPZ, valoarea garanției disponibile este mai mică decât valoarea noii oferte de cumpărare, Sistemul de tranzacționare al PZU/PPZ, invalidează noua ofertă, iar Participantul la PZU/PPZ este notificat prin mesaje automate ale sistemului de tranzacționare respectiv.

6.10. În situația în care, prin raportul refuzurilor, emis în data finalizării prevăzută în OPDD transmis de OPEM, Banca cont central informează OPEM de refuzul executării OPDD, datorită lipsei de disponibilități din contul Participantului la PZU/PPZ, OPEM va transmite, în aceeași zi, în format

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND CONSTITUIREA, VERIFICAREA ȘI UTILIZAREA GARANȚIILOR FINANCIARE PENTRU PARTICIPAREA LA PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI LA PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 11 / 17
		Rev. 0123

electronic, către Banca Cont Central, pentru suma refuzată la plată, cererea de plată în executare a garanției/garanțiilor financiare, în termen de maxim:

- o zi bancară lucrătoare dacă SGB este emisă de Banca Cont Central, respectiv pentru garanția financiară constituită în contul curent de garanții sau în contul escrow;
- două zile bancare lucrătoare dacă SGB este emisă de o altă bancă garantă și este avizată de către Banca Cont Central.

În cazul în care SGB emisă de o altă bancă garantă nu este avizată de Banca Cont Central, OPEM va transmite către Banca garantă, solicitarea executării SGB în termen de maxim două zile bancare lucrătoare.

- 6.11. Perioada de valabilitate a SGB emisă în favoarea OPEM de Banca de garantare la solicitarea Participantului la PZU/PPZ, ordonator, poate limita prin procesul de validare, introducerea ofertelor de cumpărare în Sistemul de tranzacționare al PZU/PPZ.
- 6.12. Participantul la PZU va întreprinde măsurile necesare pentru ca prelungirea valabilității SGB să fie transmisă la OPEM, înainte de expirarea valabilității SGB astfel:

	PZU	PPZ
Numărul minim de ZL pentru transmiterea la OPEM a prelungirii valabilității SGB emisa de Banca Cont Central, înainte de data expirării SGB		
- data expirării este o ZL	2 ZL	3 ZL
- data expirării nu este o ZL	3 ZL	4 ZL
Numărul minim de ZL pentru transmiterea la OPEM a prelungirii valabilității SGB emisa de altă Bancă garantă, înainte de data expirării SGB		
- data expirării este o ZL	3 ZL	4 ZL
- data expirării nu este o ZL	4 ZL	5 ZL

În cazul în care SGB este comună pentru PZU și PPZ, numărul minim de zile bancare lucrătoare pentru transmiterea la OPEM a prelungirii valabilității SGB emisa de Banca Cont Central/altă Bancă garantă vor fi considerate numărul minim de zile bancare lucrătoare pentru PPZ.

- 6.13. În situația în care valabilitatea SGB nu a fost prelungită conform pct. 6.12., ultima zi în care Participantul la PZU are dreptul să încheie tranzacții de cumpărare este, funcție de data la care expiră valabilitatea SGB, următoarea:

	PZU	PPZ
Ultima zi în care Participantul are dreptul să încheie tranzacții de cumpărare, anterioară zilei în care expiră valabilitatea SGB emisă de Banca Cont Central		
- data expirării este o ZL	2 ZL	3 ZL
- data expirării nu este o ZL	3 ZL	4 ZL
Ultima zi în care Participantul are dreptul să încheie tranzacții de cumpărare, anterioară zilei în care expiră valabilitatea SGB emisă de altă Bancă garantă		
- data expirării este o ZL	3 ZL	4 ZL
- data expirării nu este o ZL	4 ZL	5 ZL

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND CONSTITUIREA, VERIFICAREA ȘI UTILIZAREA GARANȚIILOR FINANCIARE PENTRU PARTICIPAREA LA PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI LA PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 12 / 17
		Rev. 0123

- 6.14. În cazul în care Participantul la PZU nu a prelungit valabilitatea SGB conform pct. 6.12., dar a încheiat o nouă SGB cu banca sa de garantare, Participantul la PZU va lua toate măsurile necesare pentru ca OPEM să primească noua SGB, după cum urmează:

	PZU	PPZ
Numărul minim de ZL anterioare zilei în care expiră valabilitatea SGB emisă de Banca Cont Central pentru transmiterea la OPEM a noii SGB		
- data expirării este o ZL	2 ZL	3 ZL
- data expirării nu este o ZL	3 ZL	4 ZL
Numărul minim de ZL anterioare zilei în care expiră valabilitatea SGB emisă de altă Bancă garantă pentru transmiterea la OPEM a noii SGB		
- data expirării este o ZL	3 ZL	4 ZL
- data expirării nu este o ZL	4 ZL	5 ZL

- 6.15. Scoaterea de sub obligații a Băncii garante pentru SGB emisă pentru PZU sau PPZ se poate efectua, la cererea Participantului la PZU sau PPZ, înainte de data de expirare a termenului de valabilitate a acesteia. Participantul la PZU sau PPZ solicită în scris acordul OPEM de scoatere de sub obligații a Băncii garante și OPEM transmite în format letric Băncii garante confirmarea că Participantul la PZU sau PPZ și-a îndeplinit toate obligațiile de plată.

Confirmarea de către OPEM a îndeplinirii obligațiilor de plată ale Participantului la PZU sau PPZ, rezultate în urma tranzacționării pe PZU sau PPZ, se va face în ziua bancară lucrătoare imediat următoare încasării în conturile centrale aferente PZU sau PPZ a tuturor sumelor aferente obligațiilor de plată.

- 6.16. În cazul în care SGB comună este emisă de Banca de garantare pentru PZU și PPZ, scoaterea de sub obligații a Băncii garante:

6.16.1. se poate efectua, la cererea Participantului la PZU și PPZ, înainte de data de expirare a termenului de valabilitate a acesteia. Participantul la piețele pe termen scurt solicită în scris acordul OPEM de scoatere de sub obligații a Băncii garante și OPEM transmite în format letric Băncii cont central confirmarea că Participantul la PZU și PPZ și-a îndeplinit toate obligațiile de plată.

6.16.2 confirmarea de către OPEM a îndeplinirii obligațiilor de plată ale Participantului la PZU și PPZ, rezultate în urma tranzacționării pe piețele pe termen scurt, se va face în ziua bancară lucrătoare imediat următoare încasării în conturile centrale de PZU și PPZ a tuturor sumelor aferente obligațiilor de plată.

- 6.17. Participantul la PZU sau PPZ poate solicita băncii emitente a SGB emisă pentru PZU sau PPZ, diminuarea valorii acesteia, iar în acest caz are obligația să notifice această intenție la OPEM. Diminuarea valorii SGB se realizează de către Banca garantă numai în baza acordului scris al OPEM, cu condiția ca valoarea SGB rămasă după diminuarea cu valoarea solicitată să acopere obligațiile de plată asumate de Participantul la PZU sau PPZ în urma tranzacțiilor încheiate (T_{oblig} este determinat conform prevederilor pct. 6.5.).

Transmiterea de către OPEM la Banca garantă a acordului privind diminuarea valorii SGB, precum și diminuarea efectivă a valorii acesteia în sistemul informatic al PZU sau al PPZ, se realizează în

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND CONSTITUIREA, VERIFICAREA ȘI UTILIZAREA GARANȚIILOR FINANCIARE PENTRU PARTICIPAREA LA PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI LA PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 13 / 17
		Rev. 0123

ziua bancară lucrătoare imediat următoare zilei bancare lucrătoare în care s-a primit la OPEM cererea de diminuare a valorii SGB.

6.18. În cazul în care Participantul la PZU și la PPZ intenționează diminuarea valorii scrisorii de garanție bancară de plată comune emise de Banca de garantare pentru PZU și PPZ:

6.18.1. Participantul la PZU și PPZ poate solicita Băncii garante diminuarea valorii SGB, iar în acest caz are obligația să notifice această intenție la OPEM; diminuarea valorii SGB se realizează de către Banca garantă numai în baza acordului scris al OPEM, cu condiția ca valoarea rămasă după diminuarea cu valoarea solicitată să acopere obligațiile de plată asumate de Participantul la PZU și PPZ în urma tranzacțiilor încheiate pe PZU și PPZ.

6.18.2. Transmiterea de către OPEM la Banca Cont central/Banca garantă a acordului privind diminuarea valorii SGB, precum și diminuarea efectivă a valorii acesteia în sistemele informatice PZU și PPZ, se realizează în ziua bancară lucrătoare imediat următoare zilei bancare lucrătoare în care s-a primit la OPEM cererea de diminuare a valorii SGB.

6.19. Participantul la PZU și/sau PPZ care a constituit o garanție financiară în contul curent de garanții al OPEM, conform prevederilor de la pct.6.2.3., poate solicita OPEM rambursarea integrală a sumei din contul curent de garanții. OPEM va emite Ordinul de plată aferent restituirii Participantului la PZU și/sau PPZ a sumei în termen de maxim 5 zile bancare lucrătoare ulterioare zilei bancare lucrătoare, în care au fost încasate în conturile centrale aferente PZU și PPZ contravaloarea tuturor obligațiilor de plată asumate de Participantul la PZU și PPZ în urma tranzacțiilor încheiate.

6.20 Participantul la PZU și/sau PPZ care a constituit o garanție financiară în contul curent de garanții al OPEM, conform prevederilor de la pct.6.2.3., poate solicita OPEM diminuarea valorii acesteia. OPEM va emite Ordinul de plată aferent restituirii Participantului la PZU a sumei notificate, în 5 zile bancare lucrătoare care urmează zilei bancare lucrătoare în care s-a primit la OPEM cererea de diminuare, cu condiția ca valoarea rămasă să acopere obligațiile de plată asumate de Participantul la PZU și/sau PPZ în urma tranzacțiilor încheiate.

6.21. Participantul la PZU și/sau PPZ care a constituit o garanție financiară într-un cont escrow conform prevederilor de la pct.6.2.3., poate solicita OPEM și Băncii Cont Central închiderea contului escrow. OPEM va transmite acordul cu privire la închiderea contului escrow deschis de Participantul la PZU și/sau PPZ în ziua bancară lucrătoare ulterioare zilei bancare lucrătoare, în care au fost încasate în conturile centrale aferente PZU și PPZ contravaloarea tuturor obligațiilor de plată asumate de Participantul la PZU și PPZ în urma tranzacțiilor încheiate.

6.22. Participantul la PZU și/sau PPZ care a constituit o garanție financiară într-un cont escrow, conform prevederilor de la pct.6.2.3., poate solicita OPEM și Băncii Cont Central acordul pentru diminuarea valorii acestuia. OPEM va transmite acordul cu privire la suma notificată, în prima zi bancară lucrătoare care urmează zilei bancare lucrătoare în care s-a primit la OPEM cererea de diminuare, cu condiția ca valoarea rămasă să acopere obligațiile de plată asumate de Participantul la PZU și/sau PPZ în urma tranzacțiilor încheiate.

6.23. În situația în care Participantul la la PZU și PPZ are constituită o garanție financiară comună pentru PZU și PPZ, notificarea intenției de diminuare trebuie însoțită de o adresare privind repartizarea noii valori pentru PZU și PPZ.

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND CONSTITUIREA, VERIFICAREA ȘI UTILIZAREA GARANȚIILOR FINANCIARE PENTRU PARTICIPAREA LA PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI LA PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 14 / 17
		Rev. 0123

6.24. Participantul la PZU și/sau PPZ poate majora valoarea garanțiilor financiare fără a solicita acordul OPEM. Participantul poate majora valoarea SGB/fondurilor bănești în contul curent de garanții sau în contul escrow și va transmite actul adițional la SGB/OP de majorare a disponibilităților în contul escrow/contul curent de garanții al OPEM în cel mult 2 (două) zile lucrătoare de la data efectuării acesteia. Orice majorare a valorii garanției financiare trebuie să fie însoțită de o adresare/comunicare transmisă pe email, privind repartizarea noii valori pentru PZU și PPZ.

7. CONTESTATII

- 7.1. Dacă un Participant la PZU și/sau PPZ consideră că valoarea garanției disponibile/data limită până la care poate tranzacționa la cumpărare în condițiile expirării valabilității SGB, stabilite conform prezentelor reguli, conține date incorecte, participantul respectiv poate contesta la OPEM printr-o notificare scrisă și poate pune în discuție orice element sau calcul aferent.
- 7.2. Notificarea unei contestații referitoare la valoarea garanției disponibile, transmisă de Participantul la PZU și/sau PPZ trebuie să specifice în mod clar perioada de timp vizată, cum ar fi ziua de tranzacționare/ziua de livrare, data stabilirii valorii contestate, elementul contestat, motivul contestării, valoarea contestată / recalculată, dacă este cazul, și va fi însoțită de orice probă disponibilă care poate să vină în sprijinul contestației.
- 7.3. Notificarea unei contestații cu privire la data limită până la care Participantul la PZU și/sau PPZ poate tranzacționa la cumpărare în condițiile expirării valabilității SGB, transmisă de respectivul participant trebuie să specifice în mod clar perioada de timp vizată cum ar fi ziua de tranzacționare, elementul contestat, motivul contestării, termenul contestat, dacă este cazul, și va fi însoțită de orice probă disponibilă care poate să vină în sprijinul contestației.
- 7.4. Orice Participant la PZU și/sau PPZ poate contesta valoarea garanției disponibile / data limită până la care respectivul participant poate tranzacționa la cumpărare în condițiile expirării valabilității SGB, într-un interval de o zi bancară lucrătoare de la:
- a) data afișării valorii garanției disponibile în platforma de tranzacționare a PZU și/sau PPZ;
 - b) data limită până la care participantul la PZU și/sau PPZ poate tranzacționa la cumpărare la prețuri pozitive în condițiile expirării valabilității SGB.
- 7.5. Dacă un Participant la PZU și/sau PPZ nu a transmis nici o contestație în legătură cu valoarea garanției disponibile/data limită până la care poate tranzacționa la cumpărare în condițiile expirării valabilității SGB în intervalul menționat la pct. 7.4, se consideră acceptată de către respectivul participant, valoarea garanției disponibile/ data limită, după caz.
- 7.6. Ulterior primirii unei contestații, în termen două zile bancare lucrătoare, OPEM verifică elementele contestației și anume: respectarea termenului de transmitere a acesteia, perioada de timp vizată, elementul contestat, motivul contestării, valoarea contestată / recalculată, precum și celelalte probe comunicate de către participantul respectiv.

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND CONSTITUIREA, VERIFICAREA ȘI UTILIZAREA GARANȚIILOR FINANCIARE PENTRU PARTICIPAREA LA PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI LA PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 15 / 17
		Rev. 0123

7.7. Atunci când verifică o contestație OPEM poate solicita Participantului la PZU și/sau PPZ informații suplimentare. Dacă informațiile suplimentare solicitate nu sunt furnizate de participantul respectiv, OPEM este îndreptățit să respingă contestația respectivă.

7.8. OPEM va informa Participantul la PZU și/sau PPZ în legătură cu rezultatul verificărilor efectuate. Dacă valoarea garanției disponibile/data limită până la care poate tranzacționa la cumpărare în condițiile expirării valabilității SGB, conține date eronate, OPEM va corecta datele respective în regim de urgență. OPEE va respinge contestația în cazul în care din analizele efectuate se constată faptul că respectiva contestație este neîntemeiată.

8. DREPTURILE PARTICIPANTULUI LA PZU/PPZ

8.1. Să constituie garanții financiare comune pentru PZU și PPZ.

8.2. Să solicite OPEM modificarea repartiției nominale a valorii garanției financiare între PZU și PPZ cel mult o dată pe săptămână, cel mai târziu în penultima zi lucrătoare a săptămânii, înainte de ora 14:00.

8.3. Să solicite OPEM scoaterea de sub obligații a Băncii garante înainte de expirarea termenului de valabilitate a SGB/rambursarea valorii garanției financiare constituită în contul curent de garanții al OPEM/acordul pentru închiderea contului escrow sau pentru diminuarea valorii garanțiilor financiare în condițiile respectării prevederilor de la pct. 6.15. - pct.6.22.

8.4. Să majoreze valoarea garanțiilor financiare fără a solicita acordul OPEM.

8.5. Să conteste printr-o notificare scrisă, transmisă la OPEE, valoarea garanției disponibile/data limită până la care poate tranzacționa la cumpărare în condițiile expirării valabilității SGB, după caz, în situația în care consideră că oricare dintre acestea conține date incorecte.

9. OBLIGAȚIILE PARTICIPANTULUI LA PZU/PPZ

9.1. Participantul la PZU/PPZ va întreprinde toate demersurile necesare în vederea constituirii garanțiilor financiare cu cel puțin 2 (două) zile bancare lucrătoare anterioare zilei de tranzacționare în care Participantul la PZU/PPZ dorește să introducă oferte de cumpărare.

9.2. Să ia măsurile necesare pentru prelungirea termenului de valabilitate a SGB sau pentru emiterea unei noi scrisori de garanție bancară de plată în conformitate cu prevederile de la pct. 6.12. și pct. 6.14.

9.3. Să transmită o adresare privind repartizarea valorii garanției financiare comune între PZU și PPZ.

9.4. Să transmită o adresare privind repartizarea valorii garanției financiare comune, între PZU și PPZ, în cazul în care solicită diminuarea/majorarea valorii garanției financiare comune pentru PZU și PPZ.

9.5. Să solicite acordul OPEM în vederea diminuării valorii garanției financiare constituită sub forma unei SGB/în contul curent de garanții al OPEM/contul escrow.

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND CONSTITUIREA, VERIFICAREA ȘI UTILIZAREA GARANȚIILOR FINANCIARE PENTRU PARTICIPAREA LA PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI LA PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 16 / 17
		Rev. 0123

9.6. În cazul în care a notificat o contestație, să comunice informațiile suplimentare solicitate de către OPEM.

9.7. Să utilizeze adresa de email comunicată în cadrul datelor de contact declarate conform *Procedurii privind înregistrarea participanților la piețele centralizate de energie electrică administrate de OPEM*.

10. DREPTURILE OPEE

10.1. Să monitorizeze perioada de valabilitate a SGB emisă de Participantul la PZU și/sau PPZ în favoarea OPEM și să invalideze oferta/ofertele de cumpărare introdusă/introduse de Participantul la PZU și/sau PPZ, în cazul în care valabilitatea SGB nu a fost prelungită conform prevederilor de pct. 6.13.

10.2. Să monitorizeze valoarea garanțiilor financiare, să calculeze nivelul valorii garanției de validare și a celei disponibile și să invalideze ofertele introduse de Participantul la PZU și/sau PPZ a căror valoare este mai mare decât valoarea garanției de validare/ disponibile.

10.3. Să execute garanția financiară, în situația în care primește de la Banca cont central rapoarte de refuzuri datorate lipsei de disponibilități din contul Participantului la PZU și/sau PPZ, în conformitate cu prevederile de la pct.6.10.

10.4. Să refuze diminuarea valorii garanției financiare, solicitată de Participantul la PZU și/sau PPZ, dacă valoarea rezultată după reducerea solicitată nu acoperă obligațiile de plată ale Participantul la PZU și/sau PPZ.

10.5. Să refuze scoaterea de sub obligații a Băncii garante înainte de expirarea termenului de valabilitate a SGB /închiderea contului escrow/rambursarea integrală a sumei din contul curent de garanții, în cazul în care în Conturile centrale al PZU și/sau PPZ, după caz, nu au fost încasate sumele aferente obligațiilor de plată ale Participantului la PZU și/sau PPZ.

10.6. Să respingă contestația, în cazul în care se constată că aceasta este neîntemeiată sau în cazul în care Participantul la PZU și/sau PPZ nu furnizează informațiile suplimentare solicitate de către OPEE.

11. OBLIGAȚIILE OPEE

11.1. Să introducă în sistemul de calcul al garanției de validare, valoarea garanției financiare aferentă PZU și/sau PPZ, repartizată de Participantul la PZU și/sau PPZ.

11.2. Să transmită acordul său pentru diminuarea valorii garanției financiare dacă valoarea rezultată după reducerea solicitată acoperă obligațiile de plată ale acestuia și să actualizeze noua/noile valori ale garanției de validare, diminuate, în platformele de tranzacționare PZU/PPZ.

11.3. Să transmită acordul său pentru scoaterea de sub obligații a Băncii garante înainte de expirarea termenului de valabilitate a SGB/închiderea contului escrow/rambursarea integrală a sumei din contul curent de garanții dacă au fost încasate integral în Conturile centrale al PZU și/sau PPZ, după caz, sumele aferente obligațiilor de plată ale Participantului la PZU și/sau PPZ.

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND CONSTITUIREA, VERIFICAREA ȘI UTILIZAREA GARANȚIILOR FINANCIARE PENTRU PARTICIPAREA LA PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI LA PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 17 / 17
		Rev. 0123

- 11.4. Să calculeze nivelul valorii garanției de validare/garanției disponibile în vederea validării ofertei/ofertelor de cumpărare ale Participanților la PZU și/sau PPZ în conformitate cu prevederile de la pct. 6.5 și la termenele prevăzute la pct. 6.6.
- 11.5. Să actualizeze Registrul electronic cu informații privind garanțiile financiare.
- 11.6. Să corecteze datele respective, în regim de urgență, dacă valoarea garanției disponibile / data limită până la care poate tranzacționa la cumpărare în condițiile expirării valabilității SGB, după caz, conține date eronate.

OPEM S.R.L.	PROCEDURĂ PRIVIND ÎNCASĂRILE ȘI PLĂȚILE AFERENTE TRANZACȚIILOR CU ENERGIE ELECTRICĂ ÎNREGISTRATE PE PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PE PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 1 / 19
		Rev. 0123

PROCEDURĂ

**privind încasările și plățile aferente tranzacțiilor
cu energie electrică înregistrate pe
Piața pentru Ziua Următoare și pe Piața pe Parcursul Zilei**

Întocmit: OPERATORUL PIEȚEI DE ENERGIE M S.R.L.

Iunie 2025

OPEM S.R.L.	PROCEDURĂ PRIVIND ÎNCASĂRILE ȘI PLĂȚILE AFERENTE TRANZACȚIILOR CU ENERGIE ELECTRICĂ ÎNREGISTRATE PE PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PE PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 2 / 19
		Rev. 0123

LISTA DE CONTROL A REVIZIILOR

Documentul revizuit:

Nr. crt.	Rev.	Data	Revizia se referă la:

OPEM S.R.L.	PROCEDURĂ PRIVIND ÎNCASĂRILE ȘI PLĂȚILE AFERENTE TRANZACȚIILOR CU ENERGIE ELECTRICĂ ÎNREGISTRATE PE PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PE PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 3 / 19
		Rev. 0123

CUPRINS

	Pag.
1. Scop	4
2. Domeniu de aplicare	4
3. Abrevieri	4
4. Definiții	5
5. Documente de referință	8
6. Mod de lucru	9
7. Contestații	14
8. Drepturile Participantului la PZU/PPZ	15
9. Obligatiile Participantului la PZU/PPZ.....	16
10. Drepturile OPEM	16
11. Obligațiile OPEM	17
12. Anexa 1 Centralizator tranzacții PZU	18
13. Anexa 2 Centralizator tranzacții PPZ	19

OPEM S.R.L.	PROCEDURĂ PRIVIND ÎNCASĂRILE ȘI PLĂȚILE AFERENTE TRANZACȚIILOR CU ENERGIE ELECTRICĂ ÎNREGISTRATE PE PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PE PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 4 / 19
		Rev. 0123

1. SCOP

Prezenta procedură stabilește:

- 1.1. Modul de lucru privind efectuarea încasărilor și plăților zilnice aferente obligațiilor de plată și drepturilor de încasat aferente tranzacțiilor cu energie electrică realizate de Participanții la Piața pentru Ziua Următoare/Piața pe Parcursul Zilei și ale Operatorului pieței de energie M S.R.L., în calitate de OPEE;
- 1.2. Conținutul notei de decontare zilnice;
- 1.3. Conținutul facturilor pentru tranzacțiile înregistrate;
- 1.4. Modalitățile de efectuare a plăților lunare de regularizare;
- 1.5. Notificarea și rezolvarea contestațiilor.

2. DOMENIU DE APLICARE

Procedura se aplică de către Operatorului pieței de energie M S.R.L. în calitate de OPEE pentru tranzacțiile realizate pe piețele pe termen scurt de energie electrică și de către Participanții la piețele pe termen scurt de energie electrică, respectiv Piața de energie electrică pentru Ziua Următoare și/sau Piața pe Parcursul Zilei de energie electrică, pentru efectuarea încasărilor și plăților aferente, precum și în vederea emiterii și transmiterii facturilor pentru tranzacțiile realizate pe această piață, în conformitate cu reglementările în vigoare.

3. ABREVIERI

ANRE	- Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a Republicii Moldova
MDD	- Mandat de Debitare Directă
MDL	- Lei moldovenești
OP	- Ordin de plată de transfer credit
OPDD	- Ordin de plată de debitare directă
OPEE	- Operatorul pieței energiei electrice M S.R.L. "OPEM"
OPEM	- Operatorul pieței energiei electrice M S.R.L.
PPZ	- Piața de energie electrică pe Parcursul Zilei
PZU	- Piața pentru Ziua Următoare de energie electrică
SGB	- Scrisoare de garanție bancară de plată

OPEM S.R.L.	PROCEDURĂ PRIVIND ÎNCASĂRILE ȘI PLĂȚILE AFERENTE TRANZACȚIILOR CU ENERGIE ELECTRICĂ ÎNREGISTRATE PE PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PE PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 5 / 19
		Rev. 0123

TVA - Cotă Taxă pe Valoarea Adăugată exprimată în valoare absolută

ZL - Zi bancară lucrătoare

4. DEFINIȚII

În sensul prezentei Proceduri sunt utilizați termenii definiți în Legea cu privire la energia electrică nr. 107/2016 cu modificările și completările ulterioare, în Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/07.08.2020, cu modificările și completările ulterioare, precum și următorii termeni:

- 4.1. *Agentul escrow* – bancă cont central care va deschide la ordinul clientului său (Participant la PZU și/sau PPZ) Contul escrow pentru PZU și respectiv pentru PPZ, în favoarea OPEM;
- 4.2. *Alias* - este un identificator unic care permite utilizatorului serviciilor de plată să îl prezinte în locul datelor de identificare detaliate necesare pentru completarea unui ordin de plată;
- 4.3. *Acceptarea operațiunilor de plată* – serviciu de plată prin care un prestator de servicii de plată, în baza unui contract încheiat cu beneficiarul plății, acceptă și prelucrează operațiuni de plată în scopul transferării fondurilor către beneficiarul plății;
- 4.4. *Banca Cont Central* – banca comercială, în calitate de prestator de servicii de plată al beneficiarului, la care OPEM are deschis contul central al PZU, respectiv contul central al PPZ, conturi centrale care urmează a fi creditate sau au fost creditate cu sumele prevăzute în ordinele de plată de debitare directă, dispuse de OPEM și debitate cu sumele prevăzute în ordinele de plată de transfer credit;
- 4.5. *Cont Central aferent PPZ* – contul deschis în numele OPEM care urmează a fi creditat sau a fost creditat cu sumele prevăzute în ordinele de plată de debitare directă, emise de OPEM și debitat cu sumele prevăzute în ordinele de plată de transfer credit. Acest cont este utilizat pentru încasarea și efectuarea plăților aferente tranzacțiilor încheiate pe PPZ;
- 4.6. *Cont Central aferent PZU* – contul deschis în numele OPEM care urmează a fi creditat sau a fost creditat cu sumele prevăzute în ordinele de plată de debitare directă, emise de OPEM și debitat cu sumele prevăzute în ordinele de plată de transfer credit. Acest cont este utilizat pentru încasarea și efectuarea plăților aferente tranzacțiilor încheiate pe PZU;
- 4.7. *Cont curent de garanții pentru PZU și PPZ* – contul deschis de OPEM la Banca Cont Central în care Participanții la PZU și/sau PPZ vor depune garanții financiare în vederea garantării plăților tranzacțiilor pe care intenționează să le realizeze pe PZU și/sau PPZ;
- 4.8. *Cont creditat* – contul în care a fost virată suma de încasat;
- 4.9. *Cont debitat* – contul din care a fost virată suma de plată;
- 4.10. *Cont de decontare* – reprezintă contul/conturile deschis/e de Participantul la PZU/PPZ la prestatorul de servicii de plată al plătitorului în vederea efectuării operațiunilor de decontare;
- 4.11. *Cont escrow* – contul de depozit colateral deschis de Participantul la PZU și/sau PPZ la Banca Cont Central;

OPEM S.R.L.	PROCEDURĂ PRIVIND ÎNCASĂRILE ȘI PLĂȚILE AFERENTE TRANZACȚIILOR CU ENERGIE ELECTRICĂ ÎNREGISTRATE PE PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PE PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 6 / 19
		Rev. 0123

- 4.12. *Contractul (cadru) de participare la PZU și PPZ* – acord standardizat elaborat de OPEE, supus consultării publice și avizat de către ANRE, care prevede drepturile și responsabilitățile reciproce dintre OPEM și participantul la piețele de energie electrică pe termen scurt (PZU și/sau PPZ);
- 4.13. *Data decontării* – data la care obligațiile de transfer al fondurilor sunt îndeplinite între prestatorul de servicii de plată al plătitorului și prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății;
- 4.14. *Data finalizării plății* – data la care beneficiarul plății cere prestatorului de servicii de plată al beneficiarului să crediteze contul de plăți al acestuia cu suma înscrisă în ordinul de plată de debitare directă (ziua și anul în cifre, luna în litere);
- 4.15. *Debitare directă* – serviciu de plată (instrument de plată) pentru debitarea contului de plăți al plătitorului în cazul în care o operațiune de plată este inițiată de beneficiarul plății pe baza consimțământului acordat de către plătitor beneficiarului plății, prestatorului de servicii de plată al beneficiarului sau prestatorului de servicii de plată al plătitorului; în prima etapă banca -prestator de servicii de plată al plătitorului (Participant la PZU/PPZ) va fi tot banca – prestator de servicii de plată al beneficiarului (OPEM) ;
- 4.16. *Decontarea* – reprezintă operațiunea prin care sunt stinse irevocabil obligațiile legate de transferurile de mijloace bănești între doi participanți și are loc prin debitarea contului de decontare al participantului plătitor și creditarea contului de decontare al participantului beneficiar;
- 4.17. *Mandat de debitare directă* – exprimarea consimțământului și a autorizării date de plătitor beneficiarului plății și prestatorului de servicii de plată al plătitorului pentru a permite beneficiarului plății să inițieze colectarea în vederea debitării contului de plăți specificat al plătitorului și pentru a permite prestatorului de servicii de plată al plătitorului să se conformeze acestor instrucțiuni;
- 4.18. *Notă de decontare zilnică* – raport emis zilnic în cadrul sistemului informatic post tranzacționare pentru fiecare Participant la PZU/PPZ, în care sunt specificate, orar și cumulativ, la nivel de zi de livrare, cantitățile de energie electrică tranzacționate la vânzare și/sau cumpărare, prețurile orare de închidere a pieței, valorile totale și nete aferente drepturilor de încasat/obligațiilor de plată, inclusiv contravaloarea TVA, dacă este aplicabil, precum și în scop de informare, la nivel de zi de livrare;
- 4.19. *Operator al pieței de energie electrică* – întreprindere electroenergetică, titular de licență pentru operarea pieței energiei electrice, responsabilă de operarea și de asigurarea funcționării piețelor organizate de energie electrică ;
- 4.20. *Operator al pieței energiei electrice desemnat* – operator de piață licențiat de Agenție, autorizat să îndeplinească sarcini legate de cuplarea unică a piețelor energiei electrice pentru ziua următoare și a piețelor energiei electrice pe parcursul zilei;
- 4.21. *Ordin de plată* – dispoziție a plătitorului sau a beneficiarului plății adresată prestatorului său de servicii de plată pentru executarea unei operațiuni de plată;
- 4.22. *Ordin de plată de debitare directă* – instrucțiune de plată prin debitare directă formulată de OPEM către prestatorul de servicii de plată al OPEM, pentru creditarea contului central al PZU/PPZ de

OPEM S.R.L.	PROCEDURĂ PRIVIND ÎNCASĂRILE ȘI PLĂȚILE AFERENTE TRANZACȚIILOR CU ENERGIE ELECTRICĂ ÎNREGISTRATE PE PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PE PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 7 / 19
		Rev. 0123

către prestatorul de servicii de plată al plătitorului la care Participantul la PZU/PPZ are deschis contul care urmează a fi debitat cu suma prevăzută în ordinul de plată de debitare directă;

- 4.23. *Participant la PZU/PPZ* – participant care se înscrie la PZU/PPZ pe baza regulilor aprobate de ANRE și detaliate în Procedura privind înregistrarea, suspendarea și revocarea/retragerea participanților la piețele de energie electrică pe termen scurt (PZU și PPZ) și care respectă Contractul (cadru) de participare la PZU și PPZ, precum și reglementările naționale corespunzătoare participării la piața de energie electrică aplicabile;
- 4.24. *Piața pe Parcursul Zilei* – piață angro a energiei electrice, organizată de operatorul pieței energiei electrice, care asigură participanților la piață posibilitatea de a-și acoperi curba reală de sarcină pentru o zi de livrare, prin mecanisme de tranzacționare, prin care vânzarea și cumpărarea energiei electrice se efectuează în baza tranzacțiilor ce au loc pentru o zi de livrare, după închiderea pieței energiei electrice pentru ziua următoare și înainte, cu o anumită perioadă, de începerea livrărilor;
- 4.25. *Piața pentru Ziua Următoare* - piață angro a energiei electrice, organizată de operatorul piețelor de energie electrică, care asigură participanților la piață mecanisme de tranzacționare pentru vânzarea și cumpărarea energiei electrice pentru fiecare interval de dispecerizare din ziua de livrare fizică a energiei electrice care urmează imediat după ziua de tranzacționare;
- 4.26. *Plătitor* – persoană care este titularul unui cont de plăți și care autorizează un ordin de plată (inițiază sau permite executarea unui ordin de plată) din acel cont de plăți sau persoană care dă un ordin de plată în cazul în care nu există un cont de plăți;
- 4.27. *Prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății* – prestatorul de servicii de plată care finalizează transferul de credit sau debitarea directă efectuând operațiunile relevante;
- 4.28. *Prestatorul de servicii de plată al plătitorului* – prestatorul la care plătitorul are deschis contul de plăți care urmează a fi debitat cu suma prevăzută în ordinul de plată de debitare directă sau de transfer de credit; în prima etapă prestatorul de servicii de plată al plătitorului (Participant la PZU/PPZ) va fi tot prestatorul de servicii de plată al beneficiarului (OPEM) ;
- 4.29. *Regularizare* – stingerea obligațiilor de plată, egale, reciproce, între două persoane juridice, până la concurența obligației celei mai mici;
- 4.30. *Sistem informatic post tranzacționare* – Sistem informatic separat implementat de OPEE ca soluție pentru accesul participanților la notele de decontare pe bază de certificat digital și parolă;
- 4.31. *Transfer de credit* – serviciu de plată de creditare a contului de plăți al beneficiarului plății printr-o operațiune de plată sau o serie de operațiuni de plată efectuate din contul de plăți al plătitorului de către prestatorul serviciilor de plată care deține contul de plăți al plătitorului, în baza unei instrucțiuni date de plătitor;
- 4.32. *Zi bancară lucrătoare* – acea parte a unei zile pe parcursul căreia o bancă comercială recepționează, acceptă sau refuză executarea, modificarea și revocarea ordinelor de plată/instrucțiunilor de debitare directă, emite scrisori de garanție bancară de plată, efectuează operațiuni în contul clienților săi;

OPEM S.R.L.	PROCEDURĂ PRIVIND ÎNCASĂRILE ȘI PLĂȚILE AFERENTE TRANZACȚIILOR CU ENERGIE ELECTRICĂ ÎNREGISTRATE PE PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PE PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 8 / 19
		Rev. 0123

- 4.33. *Zi de livrare* – ziua (în ore EET) în care are loc livrarea/consumul energiei electrice prevăzute în tranzacțiile pe PZU/PPZ;
- 4.34. *Zi lucrătoare* – zi calendaristică, cu excepția zilei de sâmbătă, duminică și a oricărei zile declarată sărbătoare legală în Republica Moldova;
- 4.35. *Zi nelucrătoare* – zi de sâmbătă, de duminică și ziua declarată sărbătoare legală în Republica Moldova;
- 4.36. *Zi de tranzacționare pe PPZ* – zilele în care se efectuează tranzacții pe PPZ ce au loc pentru o zi de livrare, după închiderea PZU;
- 4.37. *Zi de tranzacționare pe PZU* - ziua în care are loc licitația pe PZU și se stabilesc tranzacțiile cu energie electrică cu livrare în ziua următoare.

5. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

- 5.1. Legea cu privire la energia electrică nr. 107/2016 cu modificările și completările ulterioare.
- 5.2. Codul Fiscal al Republicii Moldova nr.1163/1997 cu modificările și completările ulterioare.
- 5.3. Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronica nr. 114/18.05.2012 cu modificările și completările ulterioare.
- 5.4. Regulamentul cu privire la transferul de credit, debitarea directă și atribuirea codurilor IBAN aprobat prin Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.108/08.06.2023.
- 5.5. Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/07.08.2020, cu modificările și completările ulterioare.
- 5.6. Hotărârea de Guvern nr.125/21.02.2024 privind desemnarea societății Operatorul Pieței de Energie M „OPEM” S.R.L. ca „operator al pieței energiei electrice” (OPEE).
- 5.7. Licența nr. 000166/19.03.2024 emisă de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a Republicii Moldova prin care a autorizat OPEM să opereze piețele de energie electrică pe termen scurt (Piața pentru Ziua Următoare și Piața pe Parcursul Zilei din Republica Moldova).
- 5.8. Procedura operațională privind funcționarea Pieței pentru Ziua Următoare de energie electrică.
- 5.9. Procedura operațională privind funcționarea Pieței de energie electrică pe Parcursul Zilei.
- 5.10. Contractul (cadru) de participare la Piața pentru Ziua Următoare de energie electrică și la Piața de energie electrică pe Parcursul Zilei.
- 5.11. Procedura operațională privind constituirea, verificarea și utilizarea garanțiilor financiare pentru participarea la Piața pentru Ziua Următoare și la Piața pe Parcursul Zilei.

OPEM S.R.L.	PROCEDURĂ PRIVIND ÎNCASĂRILE ȘI PLĂȚILE AFERENTE TRANZACȚIILOR CU ENERGIE ELECTRICĂ ÎNREGISTRATE PE PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PE PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 9 / 19
		Rev. 0123

6. MOD DE LUCRU

6.1. Participantul la PZU/PPZ care dorește să transmită oferte de cumpărare, trebuie să deschidă câte un cont în numerar (MDL) pentru PZU, respectiv PPZ, la Banca Cont Central și să încheie câte un MDD cu acesta, pentru PZU, respectiv PPZ, document care va conține:

- Tipul documentului: mandat de debitare directă;
- Denumirea/numele și prenumele plătitorului;
- Denumirea/numele și prenumele beneficiarului;
- Identificarea prestatorului de servicii de plată al plătitorului, prin denumire și/sau cod BIC, după caz;
- Codul IBAN al plătitorului;
- Semnăturile persoanelor autorizate;
- Autorizarea permanentă, dar revocabilă, dată de plătitor în vederea debitării contului său de plăți;
- Indicarea tipului plății - recurentă, a opțiunilor legate de sumă - variabilă;
- Orice termeni și/sau condiții suplimentare aplicabile inițierii ordinului de plată de debitare directă, după caz.

6.2. Participantul la PZU/PPZ va transmite/depune MDD la OPEM cu cel puțin 2 (două) zile bancare lucrătoare anterioare zilei de tranzacționare în care Participantul la PZU/PPZ dorește să introducă oferte de cumpărare.

6.3. OPEM elaborează în fiecare zi de tranzacționare, la nivelul zilei de livrare, pentru care tranzacționarea s-a încheiat, Notele de Decontare zilnice și le pune la dispoziția fiecărui Participant la PZU, respectiv la PPZ care a înregistrat tranzacții de vânzare și/sau de cumpărare energie electrică pentru ziua de livrare respectivă considerată în ore EET. Fiecare Participant la PZU/PPZ va avea acces, în sistemul informatic post tranzacționare, la o Nota de decontare zilnică, pentru ziua de livrare care urmează zilei de tranzacționare (la PZU), respectiv pentru ziua de livrare încheiată (la PPZ).

6.4. Notele de decontare zilnice vor fi puse la dispoziția fiecărui Participant la PZU (după ora 14:30 în ziua de tranzacționare), respectiv la dispoziția fiecărui Participant la PPZ (în ziua următoare zilei de livrare) și fiecare Participant le poate descărca, în format csv și xml.

Notele de decontare zilnice pentru fiecare zi de livrare (în ore EET) cuprind următoarele informații:

- cantitățile de energie electrică aferente fiecărei tranzacții realizate, pe fiecare interval de tranzacționare, separat pentru vânzare și cumpărare (în MWh cu o zecimală);
- prețul fiecărei tranzacții realizate (în MDL/MWh cu 2 zecimale);
- valoarea fiecărei tranzacții realizate, separat pentru vânzare, cu semnul (+) și pentru cumpărare, cu semnul (-), în MDL cu 2 zecimale;
- valoarea TVA, dacă este aplicabil, pentru fiecare tranzacție orară realizată separat pentru vânzare, cu semnul (+) și pentru cumpărare cu semnul (-), în MDL cu 2 zecimale;
- valoarea totală a fiecărei tranzacții realizate, calculată ca sumă a valorii fiecărei tranzacții realizate și a valorii aferente a TVA, dacă este aplicabil, separat pentru vânzare, cu semnul (+) și pentru cumpărare, cu semnul (-), în MDL cu 2 zecimale;

OPEM S.R.L.	PROCEDURĂ PRIVIND ÎNCASĂRILE ȘI PLĂȚILE AFERENTE TRANZACȚIILOR CU ENERGIE ELECTRICĂ ÎNREGISTRATE PE PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PE PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 10 / 19
		Rev. 0123

- cantitatea totală de energie electrică tranzacționată, cumulat la nivel de zi, la vânzare, respectiv la cumpărare, precum și cantitatea netă (în MWh cu o zecimală);
- valoarea totală a energiei electrice tranzacționată, inclusiv valoarea TVA, dacă este aplicabilă, cumulat la nivel de zi, la vânzare, respectiv la cumpărare, precum și valoarea netă totală a tranzacțiilor (în MDL cu 2 zecimale).

6.5. Valoarea zilnică a OPDD și a OP se determină pe baza datelor din Nota de Decontare zilnică cu privire la valoarea netă totală a tranzacțiilor, la nivel de zi de livrare, ($V_{\text{net tot}}$) calculată ca sumă algebrică, a valorii totale cumulate a tranzacțiilor de vânzare și a tranzacțiilor de cumpărare.

Pentru:

- $V_{\text{net tot}} < 0$ Participantul la PZU/PPZ are obligații nete de plată, la nivelul zilei de livrare, iar OPEM emite OPDD pentru valoarea netă totală a tranzacțiilor, la nivel de zi de livrare, respectivă.
- $V_{\text{net tot}} > 0$ Participantul la PZU/PPZ are drepturi nete de încasat, la nivelul zilei de livrare, iar OPEM emite OP pentru valoarea netă totală a tranzacțiilor, la nivel de zi de livrare, respectivă.

- 6.6. OPEM emite și transmite la Banca Cont Central, în fiecare zi lucrătoare, OPDD pentru valoarea totală a obligații nete de plată, la nivel de zi de livrare, conform prevederilor pct.6.5., cu data finalizării în prima zi lucrătoare care urmează zilei lucrătoare în care au fost transmise OPDD.
- 6.7. Ziua lucrătoare în care se emit și se transmit OPDD pentru tranzacțiile realizate pe PZU este ziua de tranzacționare, dacă aceasta este o zi lucrătoare, sau prima zi lucrătoare după ziua de tranzacționare, în celelalte cazuri.
- 6.8. Ziua lucrătoare în care se emit și se transmit OPDD pentru tranzacțiile realizate pe PPZ este prima zi după ziua de livrare, dacă aceasta este o zi lucrătoare, sau prima zi lucrătoare după ziua de livrare, în celelalte cazuri.
- 6.9. Orarul transmiterii OPDD pentru obligațiile de plată rezultate din tranzacțiile pe piețele de energie electrică pe termen scurt este, după caz, următorul:
- a) ora 15:30 a fiecărei zile de tranzacționare lucrătoare, dacă aceasta este o zi lucrătoare, pentru tranzacțiile încheiate pe PZU în ziua de tranzacționare respectivă;
 - b) ora 11:00 a primei zile lucrătoare care urmează după ziua/zilele de tranzacționare care nu sunt zile lucrătoare, pentru tranzacțiile încheiate pe PZU în zilele respective.
 - c) ora 11:00 a primei zile după ziua de livrare, dacă aceasta este o zi lucrătoare, sau prima zi lucrătoare după ziua de livrare, în celelalte cazuri, pentru tranzacțiile încheiate pe PPZ în zilele de livrare respective.
- 6.10. Participantul la PZU/PPZ are obligația asigurării disponibilităților necesare în cont/conturi deschis/e la Banca Cont Central, în vederea debitării sumelor aferente valorii obligațiilor nete de plată.
- 6.11. În fiecare zi lucrătoare, Banca Cont Central transmite către OPEM rapoartele de refuzuri, datorate lipsei de disponibilitate în contul/conturile Participantului la PZU/PPZ aferent OPDD transmise, care au data finalizării în ziua lucrătoare respectivă.

OPEM S.R.L.	PROCEDURĂ PRIVIND ÎNCASĂRILE ȘI PLĂȚILE AFERENTE TRANZACȚIILOR CU ENERGIE ELECTRICĂ ÎNREGISTRATE PE PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PE PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 11 / 19
		Rev. 0123

- 6.12. Pentru Participanții la PZU/PPZ evidențiați în rapoartele de refuzuri pentru OPDD aferente obligațiilor de plată, OPEM transmite la Banca Cont Central, în format electronic, cererea de plată prin executare a garanției financiare, cu data finalizării:
- în ziua lucrătoare următoare, pentru SGB emisă de Banca Cont Central,
 - în două zile lucrătoare, pentru SGB este emisă de alt prestator de servicii de plată și este avizată de Banca Cont Central,
 - în ziua lucrătoare următoare, pentru garanția financiară constituită în Contul curent de garanții,
 - conform termenilor contractuali pentru Contul escrow.
- 6.13. În fiecare zi lucrătoare, OPEM verifică permanent valoarea soldului contului central al PZU/PPZ, iar dacă această valoare este mai mare decât suma valorilor nete ale drepturilor de încasat ale tuturor Participanților la PZU/PPZ la nivelul zilei de livrare care urmează ultimei zile pentru care a emis OP, OPEM emite și transmite la Banca Cont Central, OP pentru valorile nete ale drepturilor de încasat ale fiecărui Participant la PZU/PPZ aferente zilei de livrare pentru care urmează a fi efectuate plățile, calculate conform prevederilor pct.6.5.
OP se emit în ordinea cronologică a zilelor de livrare aferente.
- 6.14. OPEM verifică în extrasul de cont sumele creditate în contul central al PZU/PPZ în urma OPDD transmise și executate care au ca dată de finalizare ziua lucrătoare respectivă. Extrasul de cont este generat online în fiecare zi lucrătoare și evidențiază toate operațiunile înregistrate în contul central al PZU/PPZ până în momentul descărcării acestuia. Dacă se constată că dintr-o eroare a OPEM, suma debitată/creditată unui Participant la PZU/PPZ este mai mare/mică decât suma datorată/de încasat, OPEM va notifica în aceeași zi Participantul la PZU/PPZ afectat de eroare și va transmite un OP/OPDD pentru creditarea/debitarea contului Participantului la PZU/PPZ afectat, cu diferența debitată /creditată eronat.
- 6.15. Facturarea
- 6.15.1. OPEM emite și transmite Participanților la PZU/PPZ care în cursul lunii de livrare au înregistrat tranzacții de cumpărare, facturi pentru energia electrică vândută acestora. Factura conține cantitatea și valoarea totală a energiei electrice vândute Participantului la PZU/PPZ, în luna de livrare, la prețuri pozitive sau zero, contravaloarea TVA, dacă este aplicabil și valoarea totală, rezultate prin însumarea datelor zilnice corespunzătoare cuprinse în Notele de Decontare zilnice.
- 6.15.2. OPEM emite facturile cu data ultimei zile a lunii de livrare și le transmite, semnate electronic, pe email, Participanților la PZU/PPZ în primele cinci zile lucrătoare ale lunii următoare lunii de livrare.
- Facturile se întocmesc în conformitate cu prevederile Codului fiscal, în vigoare, și vor conține cantitățile de energie electrică vândute în luna de livrare (în ore EET) valorile aferente. În factură se va menționa și data scadentă a plății.

OPEM S.R.L.	PROCEDURĂ PRIVIND ÎNCASĂRILE ȘI PLĂȚILE AFERENTE TRANZACȚIILOR CU ENERGIE ELECTRICĂ ÎNREGISTRATE PE PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PE PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 12 / 19
		Rev. 0123

OPEM transmite fiecărui Participant la PZU/PPZ și „Centralizatorul tranzacțiilor PZU/PPZ de vânzare – cumpărare energie electrică” (modelele sunt prezentate în Anexa 1 și Anexa 2) care cuprinde, la nivel de zi și cumulativ, pentru luna de livrare, următoarele informații:

- cantitățile de energie electrică tranzacționate de Participantul la PZU/PPZ la vânzare;
- drepturile de încasat ale Participantului la PZU/PPZ, pentru cantitățile de energie electrică tranzacționate la vânzare;
- cantitățile de energie electrică tranzacționate de Participantul la PZU/PPZ la cumpărare;
- obligațiile de plată ale Participantului la PZU/PPZ, pentru cantitățile de energie electrică tranzacționate, la cumpărare, inclusiv contravaloarea TVA, după caz,
- valorile OPDD încasate și ale OP emise de OPEM, datele la care au fost încasate/emise, precum și valorile plăților lunare de regularizare.

6.15.3. Participantul la PZU/PPZ care, în cursul lunii de livrare, a înregistrat tranzacții de vânzare, emite și transmite la OPEM factura, care cuprinde pentru energia electrică vândută cantitatea și valoarea totală a energiei electrice vândute către OPEM, în luna de livrare, contravaloarea TVA, dacă este aplicabil și valoarea totală, rezultate prin însumarea datelor corespunzătoare cuprinse în Notele de Decontare zilnice.

6.15.4. Participanții la PZU/PPZ emit facturile, cu data ultimei zile a lunii de livrare și le transmit la OPEM semnate electronic, pe email, în primele cinci zile lucrătoare ale lunii următoare lunii de livrare.

6.15.5. Mențiunile din factură, referitoare la cota de TVA aferentă tranzacțiilor de vânzare energie electrică respectă prevederile Codului Fiscal privind taxarea operațiunilor cu energie electrică, în vigoare la data emiterii facturilor. În factură va fi menționată și data scadentă a plății.

6.16. Efectuarea calculului și a plăților lunare de regularizare

6.16.1. Stabilirea valorii lunare de regularizare

Având în vedere că în conformitate cu prevederile pct. 6.5., valoarea zilnică a OPDD/OP se calculează pe baza valorii nete totale a tranzacțiilor, la nivel de zi de livrare, după încheierea lunii de livrare, se determină valorile aferente regularizărilor lunare, pe baza facturilor emise de OPEM și de Participantul la PZU/PPZ, precum și a încasărilor și plăților efectuate, după cum urmează:

- a) Valoarea de regularizare lunară a obligațiilor de plată ale Participantului la PZU/PPZ, egală cu valoarea de regularizare lunară a drepturilor de încasat lunare ale OPEM de la acel participant se determină astfel:

$$V_{R1} = F_c - \sum \text{Încasări}_{\text{zilnice}}$$

unde:

- V_{R1} – valoarea de regularizare lunară a obligațiilor de plată lunară ale Participantului la PZU/PPZ, egală cu valoarea de regularizare lunară a drepturilor de încasat ale OPEM;
- F_c – valoarea facturii emise de OPEM, inclusiv contravaloarea TVA, dacă este aplicabil, pentru energia electrică vândută pe PZU/PPZ Participantului la PZU/PPZ cumpărător;
- $\Sigma \text{Încasări}_{zilnice}$ – valoarea încasărilor zilnice în contul central al PZU/PPZ pentru tranzacțiile efectuate de Participantul la PZU/PPZ în luna de livrare respectivă (inclusiv urmare a executării garanțiilor financiare).

- b) Valoarea de regularizare lunară a drepturilor de încasat lunare ale Participantului la PZU/PPZ, egală cu valoarea de regularizare lunară a obligațiilor de plată lunare ale OPEM către acel participant, se determină astfel:

$$V_{R2} = F_v - \Sigma OP_{zilnice},$$

unde:

- V_{R2} – valoarea de regularizare lunară a drepturilor de încasat ale Participantului la PZU/PPZ, egală cu valoarea de regularizare lunară a obligațiilor de plată ale OPEM;
- F_v – valoarea facturii emise de Participantul la PZU/PPZ, pentru energia electrică vândută de acesta pe PZU/PPZ;
- $\Sigma OP_{zilnice}$ – valoarea OP emise de OPEM pentru debitarea contului central al PZU/PPZ și creditarea contului Participantului la PZU/PPZ pentru tranzacțiile efectuate de acesta în luna de livrare respectivă.

- c) valorile de regularizare lunare ale obligațiilor de plată ale Participantului la PZU/PPZ sunt egale cu valorile de regularizare lunare ale drepturilor de încasat ale Participantului la PZU/PPZ, respectiv valorile de regularizare lunare ale drepturilor de încasat ale OPEM, sunt egale cu valorile de regularizare lunare ale obligațiile de plată ale OPEM, t și anume:

$$V_{R1} = V_{R2}$$

6.16.2. Efectuarea plăților de regularizare lunare ale obligațiilor de plată lunare reciproce, se realizează, în funcție de opțiunea Participantului la PZU/PPZ, în unul din următoarele moduri:

- a) OPEM emite OPDD pentru suma de regularizare în prima zi de miercuri, dacă este zi lucrătoare, ce urmează datei de 15 ale lunii următoare lunii pentru care se efectuează regularizarea, iar dacă este zi nelucrătoare, în prima zi lucrătoare ce urmează acesteia, iar după încasarea contravalorii OPDD, emite OP pentru aceeași sumă, de regularizare, pentru creditarea contului Participantului la PZU/PPZ, după cum urmează:

OPEM S.R.L.	PROCEDURĂ PRIVIND ÎNCASĂRILE ȘI PLĂȚILE AFERENTE TRANZACȚIILOR CU ENERGIE ELECTRICĂ ÎNREGISTRATE PE PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PE PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 14 / 19
		Rev. 0123

- a.1) OPEM emite către prestatorul său de servicii de plată, un OPDD cu valoarea V_{R1} , de regularizare pentru debitarea contului participantului la PZU/PPZ, determinată conform punctului 6.16.1;
- a.2) în situația în care Participantul la PZU/PPZ nu a asigurat resursele necesare achitării OPDD dedicat regularizării prin alimentarea corespunzătoare a contului, OPEM va executa garanția financiară;
- a.3) ulterior încasării în contul central al PZU/PPZ a valorii OPDD de regularizare/a valorii din cererea de plată în executare a garanției financiare, în aceeași zi lucrătoare, OPEM emite un OP de valoare egală, pentru creditarea contului Participantului la PZU/PPZ.
- b) Efectuarea reciprocă a plăților prin OP:
- b.1) Participantul la PZU/PPZ emite un OP cu valoarea V_{R1} , pentru creditarea contului central al PZU/PPZ;
- b.2) după evidențierea, în extrasul de cont al contului central al PZU/PPZ, a valorii OP de regularizare, OPEM va emite un OP de regularizare, de valoare egală, pentru creditarea contului Participantului la PZU/PPZ, în prima zi lucrătoare după ziua lucrătoare în care apare evidențiată încasarea în contul central al PZU/PPZ.

7. CONTESTATII

- 7.1. Dacă un Participant la PZU/PPZ consideră că o Notă de decontare zilnică / Factură / un OPDD / OP emise / transmise de către OPEM, conform prezentelor reguli pentru decontare, conține date incorecte, participantul respectiv poate contesta la OPEM printr-o notificare scrisă și poate pune în discuție orice element sau calcul aferent.
- 7.2. Notificarea unei contestații la o Notă de decontare zilnică, transmisă de Participantul la PZU/PPZ trebuie să specifice în mod clar perioada de timp vizată, cum ar fi ziua de livrare, intervalul de decontare, data emiterii respectivei note, elementul contestat, motivul contestării, valoarea contestată / recalculată, dacă este cazul, și va fi însoțită de orice probă disponibilă care poate să vină în sprijinul contestației.
- 7.3. Notificarea unei contestații cu privire la valoarea unui OPDD/OP, transmisă de Participantul la PZU/PPZ trebuie să specifice în mod clar perioada de timp vizată cum ar fi ziua de livrare, dată debitării/creditării contului Participantului la PZU/PPZ respectiv, elementul contestat, motivul contestării, valoarea contestată/recalculată, dacă este cazul, și va fi însoțită de orice probă disponibilă care poate să vină în sprijinul contestației.
- 7.4. Notificarea unei contestații cu privire la conținutul unei facturi emisă și transmisă de către OPEM, comunicată de un Participant la PZU/PPZ trebuie să conțină luna de livrare, elementul contestat

OPEM S.R.L.	PROCEDURĂ PRIVIND ÎNCASĂRILE ȘI PLĂȚILE AFERENTE TRANZACȚIILOR CU ENERGIE ELECTRICĂ ÎNREGISTRATE PE PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PE PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 15 / 19
		Rev. 0123

(cantitatea / valoarea / contravaloarea TVA, etc.), motivul contestării, valoarea recalculată, dacă este cazul, și va fi însoțită de orice probă disponibilă care poate să vină în sprijinul contestației.

7.5. Orice Participant la PZU/PPZ poate contesta o Notă de decontare zilnică / Factură/ un OPDD / OP, într-un interval de două zile lucrătoare de la data:

- emiterii notei contestate în cazul unei Note de Decontare zilnice emisă de OPEM;
- emiterii și transmiterii de către OPEM a facturii contestate;
- debitării / creditării contului Participantului la PZU/PPZ respectiv, ca urmare a OPDD/OP emise de către OPEM.

7.6. Dacă un Participant la PZU/PPZ nu a transmis nici o contestație în legătură cu o Notă de Decontare zilnică / Factură / un OPDD / OP în intervalul menționat la pct.7.5., se consideră că documentul / valoarea debitată / creditată, după caz, a fost acceptată de respectivul Participant la PZU/PPZ.

7.7. Ulterior primirii unei contestații, în termen de două zile lucrătoare, OPEM verifică elementele contestației și anume: respectarea termenului de transmitere a acesteia, perioada de timp vizată (luna / ziua / intervalul de livrare), elementul contestat, motivul contestării, valoarea contestată / recalculată, precum și celelalte probe comunicate de către Participantul la PZU/PPZ respectiv.

7.8. Atunci când verifică o Notă de Decontare zilnică / Factură / un OPDD / OP, care conține date contestate, OPEM poate solicita Participantului la PZU/PPZ informații suplimentare. Dacă informațiile suplimentare solicitate nu sunt furnizate de Participantul la PZU/PPZ respectiv, OPEM este îndreptățit să respingă contestația respectivă.

7.9. OPEM va informa Participantul la PZU/PPZ în legătură cu rezultatul verificărilor efectuate. Dacă o Notă de Decontare zilnică / Factură / un OPDD / OP conține date eronate OPEM va reface calculele și va transmite Nota de Decontare zilnică / OPDD / OP, după caz, corectate, în termen de trei zile lucrătoare de la data primirii contestației / informațiilor suplimentare. OPEM va respinge contestația în cazul în care din analizele efectuate constată faptul că respectiva contestație este neîntemeiată.

8. DREPTURILE PARTICIPANTULUI LA PZU/PPZ

8.1. Să acceseze Notele de decontare zilnice (în ore EET și să solicite OPEM transmiterea acestora prin canale alternative de comunicație (e-mail) în situația în care nu poate accesa Sistemul informatic post tranzacționare al PZU/PPZ.

8.2. Să încaseze contravaloarea drepturilor nete de încasat, prevăzute în Notele de decontare zilnice, prin OP zilnice emise de OPEM pentru creditarea contului bancar deschis de către Participantul la PZU/PPZ la Banca Cont Central și să documenteze, lunar, încasarea drepturilor și plata obligațiilor, de regularizare, în valoare egală, reciproc, prin comunicarea opțiunii pentru accesarea unuia din mecanismele de regularizare prevăzute la pct. 6.16.2.

8.3. Să emită și să transmită către OPEM, pentru tranzacțiile de vânzare a energiei electrice înregistrate, în cursul lunii de livrare, factura lunară pentru cantitatea (în ore EET) și valoarea energiei electrice vândută pe PZU/PPZ.

OPEM S.R.L.	PROCEDURĂ PRIVIND ÎNCASĂRILE ȘI PLĂȚILE AFERENTE TRANZACȚIILOR CU ENERGIE ELECTRICĂ ÎNREGISTRATE PE PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PE PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 16 / 19
		Rev. 0123

- 8.4. Să conteste printr-o notificare scrisă, transmisă la OPEM, o Notă de decontare zilnică / Factură / un OPDD / OP, emise / transmise de către OPEM, după caz, în situația în care consideră că oricare dintre acestea conține date incorecte.

9. OBLIGAȚIILE PARTICIPANTULUI LA PZU/PPZ

- 9.1. În situația în care dorește să transmită oferte de cumpărare să încheie un MDD cu prestatorul său de servicii de plată.
- 9.2. Să transmită/depună MDD la OPEM.
- 9.3. Să asigure disponibilitățile financiare necesare debitării contului său, deschis la Banca Cont Central, cel puțin la valoarea netă a obligațiilor de plată prevăzută prin Notele de decontare zilnice (conform prevederilor de la punctul 6.5.) și să documenteze, lunar, încasarea drepturilor și plata obligațiilor de regularizare, în valoare egală, reciprocă, prin accesarea mecanismelor de regularizare conform prevederilor punctului 6.16.2.
- 9.4. Să comunice în scris la OPEM orice modificare a informațiilor de identificare referitoare la contul propriu, precum și modificarea/revocarea MDD cu cel puțin trei zile lucrătoare înainte de intrarea în vigoare a acestora.
- 9.5. În cazul în care a notificat o contestație, să furnizeze informațiile suplimentare solicitate de către OPEM

10. DREPTURILE OPEM

- 10.1. Să primească MDD de la Participantul la PZU/PPZ.
- 10.2. Să transmită în fiecare zi lucrătoare, la prestatorul de servicii de plată al OPEM, OPDD corespunzător valorii nete a obligațiilor de plată zilnice ale Participantului la PZU/PPZ, înscrise în Nota de decontare zilnică;
- 10.3. Să încaseze contravaloarea drepturilor sale nete de încasat (obligațiile nete de plată ale Participantului la PZU/PPZ prevăzute în Notele de decontare zilnice), prin transmiterea la Banca Cont Central a OPDD aferente și să documenteze, lunar, încasarea drepturilor și plata obligațiilor, în valoare egală, reciprocă, prin accesarea mecanismelor de regularizare prevăzute la pct. 6.16.2.
- 10.4. Să execute garanțiile financiare în situația în care primește de la prestatorul său de servicii de plată rapoarte de refuzuri datorate lipsei de disponibilități din contul Participantului la PZU/PPZ în conformitate cu prevederile de la pct. 6.12.
- 10.5. Să emită și să transmită factura lunară către Participantul la PZU/PPZ, pentru tranzacțiile de vânzare a energiei electrice din cursul lunii de livrare, factura lunară pentru cantitatea (în ore EET) și valoarea energiei electrice vândută în cursul lunii de livrare (inclusiv contravaloarea aferentă TVA, dacă este aplicabil).
- 10.6. Să respingă contestația, în cazul în care se constată că aceasta este neîntemeiată sau în cazul în care Participantul la PZU/PPZ nu furnizează informațiile suplimentare solicitate de către OPEM.

OPEM S.R.L.	PROCEDURĂ PRIVIND ÎNCASĂRILE ȘI PLĂȚILE AFERENTE TRANZACȚIILOR CU ENERGIE ELECTRICĂ ÎNREGISTRATE PE PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PE PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pagina 17 / 19
		Rev. 0123

11. OBLIGAȚIILE OPEM

- 11.1. Să pună la dispoziția Participantului la PZU/PPZ care a introdus oferte de vânzare și/sau cumpărare energie electrică pe PZU/PPZ, Notele de decontare zilnice pentru tranzacțiile cu energie electrică realizate (în ore EET), inclusiv prin canale alternative de comunicație (e-mail) în situația imposibilității Participantului la PZU/PPZ de a accesa Sistemul informatic post tranzacționare.
- 11.2. Să achite, integral, contravaloarea drepturilor nete de încasat prevăzute în Notele de decontare zilnice (conform prevederilor punctului 6.5.), prin OP emise pentru creditarea contului bancar deschis de către Participantul la PZU/PPZ la Banca Cont Central, să documenteze lunar încasarea drepturilor și plata obligațiilor de regularizare, în valoare egală, reciprocă, prin accesarea mecanismelor de regularizare prevăzute la pct. 6.16.2, conform opțiunilor fiecărui Participant la PZU/PPZ.
- 11.3. Să verifice în extrasul de cont sumele creditate/debite în/din contul central al PZU/PPZ și dacă constată erori, să notifice Participantul la PZU/PPZ respectiv și să emită OPDD/OP pentru diferența înregistrată.
- 11.4. Să refacă calculele și să transmită un document / OPDD / OP, după caz, corectat, în situația în care ca urmare a primirii unei contestații de la un Participant la PZU/PPZ, constată că o Notă de Decontare zilnică / Factură / un OPDD / OP conține date eronate, în termen de trei zile lucrătoare de la data primirii contestației / informațiilor suplimentare, după caz.

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND STABILIREA ȘI MODIFICAREA SCALEI DE PREȚ PENTRU PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PENTRU PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pag. 1/8
		Rev. 0 1 2 3

**PROCEDURA PRIVIND STABILIREA ȘI MODIFICAREA SCALEI DE PREȚ
PENTRU PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE PENTRU ZIUA URMĂTOARE
ȘI PENTRU PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE PE PARCURSUL ZILEI**

Întocmit: Societatea Operatorul Pieței de Energie M S.R.L. (OPEM S.R.L.)

IUNIE 2025

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND STABILIREA ȘI MODIFICAREA SCALEI DE PREȚ PENTRU PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PENTRU PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pag. 2/8
		Rev. 0 1 2 3

CUPRINS

1. SCOP 4

2. DOMENIUL DE APLICARE 4

3. ACRONIME..... 4

4. DEFINIȚII..... 4

5. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ 5

6. DREPTURI ȘI RESPONSABILITĂȚI..... 5

6.1. Operatorul Pieței de Energie Electrică 5

6.1.1. Drepturi..... 5

6.1.2. Responsabilități..... 5

6.2. PARTICIPANTUL LA PIAȚĂ 5

6.2.1. Drepturi..... 5

6.2.2. Responsabilități..... 5

7. MOD DE LUCRU..... 6

7.1. Piața pentru Ziua Următoare (PZU) 6

7.1.1. Scala de preț pentru ofertarea pe PZU..... 6

7.1.2. Stabilirea scalei de preț inițiale 6

7.1.3. Modificarea scalei de preț 6

7.2. Piața pe Parcursul Zilei (PPZ)..... 7

7.2.1. Scala de preț pentru ofertarea pe PPZ 7

7.2.2. Stabilirea scalei de preț inițiale 7

7.2.3. Modificarea scalei de preț 7

ANEXA..... 8

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND STABILIREA ȘI MODIFICAREA SCALEI DE PREȚ PENTRU PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PENTRU PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pag. 3/8
		Rev. 0 1 2 3

LISTA DE CONTROL A REVIZIILOR

Documentul revizuit:

Nr. crt.	Rev.	Data	Revizia se referă la modificări efectuate conform prevederilor din:

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND STABILIREA ȘI MODIFICAREA SCALEI DE PREȚ PENTRU PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PENTRU PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pag. 4/8
		Rev. 0 1 2 3

1. SCOP

1.1. Procedura privind stabilirea și modificarea scalei de preț pentru Piața energiei electrice pentru Ziua Următoare (PZU) și Piața energiei electrice pe Parcursul Zilei (PPZ) stabilește:

1.1.1. Condițiile necesar a fi îndeplinite în Piața pentru Ziua Următoare (PZU) și Piața energiei electrice pe Parcursul Zilei (PPZ) care să necesite modificarea scalei de preț pentru ofertarea pe fiecare piață;

1.1.2. Modul în care se stabilește valoarea maximă a scalei de preț pentru ofertarea pe Piața pentru Ziua Următoare (PZU), respectiv pe Piața pe Parcursul Zilei (PPZ), odată îndeplinite condițiile de modificare;

2. DOMENIUL DE APLICARE

2.1. Procedura se aplică:

2.1.1. Participanților la Piața energiei electrice pentru Ziua Următoare/Piața energiei electrice pe Parcursul Zilei;

2.1.2. Operatorului Pieței de energie electrică pentru PZU/PPZ, respectiv „Operatorul Pieței de Energie M” S.R.L. (OPEM)

2.2. Procedura se aplică de către Participanții la Piața pentru Ziua Următoare/Piața pe Parcursul Zilei în procesul de elaborare a ofertelor de energie electrică pentru PZU/PPZ și Operatorul Pieței de Energie Electrică (OPEE) în activitatea zilnică de validare a ofertelor și tranzacționare în cadrul PZU/PPZ, precum și în situațiile care necesită modificarea scalei de preț.

3. ACRONIME

ANRE – Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a Republicii Moldova;

EET – Ora locală (Ora Europei Răsăritene);

OPEE – Operatorul Pieței energiei electrice (OPEM);

OST – Operatorul Sistemului de Transport, ÎS Moldelectrica (OST);

PPZ – Piața de energie electrică pe Parcursul Zilei;

PZU – Piața energiei electrice pentru Ziua Următoare;

RPEE – Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/2020 din 07 august 2020, cu modificările și completările ulterioare;

SE – Sistemul Electroenergetic Național;

ST – Sistem de tranzacționare.

4. DEFINIȚII

4.1. În sensul prezentei Proceduri se utilizează termenii și noțiunile definite în Legea cu privire la energia electrică nr. 107/2016 din 27.05.2016, cu modificările și completările ulterioare, Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr.283/2020 din 07 august 2020, cu modificările și completările ulterioare, precum și următorii termeni și noțiuni:

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND STABILIREA ȘI MODIFICAREA SCALEI DE PREȚ PENTRU PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PENTRU PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pag. 5/8
		Rev. 0 1 2 3

4.1.1. *Participant la PZU/PPZ* – Participant care se înscrie la PZU/PPZ pe baza regulilor aprobate de ANRE și detaliate în *Procedura privind înregistrarea, suspendarea și revocarea/retragerea participanților la piețele organizate de energie electrică (PZU și PPZ)* și care respectă *Contractul cadru de participare la PZU și PPZ*, precum și reglementările naționale corespunzătoare participării la piața de energie electrică aplicabile;

4.1.2. *Zi lucrătoare* – Zi calendaristică cu excepția zilelor de sâmbătă, duminică și a oricărei zile declarată sărbătoare legală sau zi liberă.

5. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

5.1. Legea cu privire la energia electrică Nr. LP107/2016 din 27.05.2016, cu modificările și completările ulterioare;

5.2. Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/2020 din 07 august 2020, cu modificările și completările ulterioare;

5.3. Contractul cadru de participare la Piața pentru Ziua Următoare (PZU) și Piața pe Parcursul Zilei (PPZ);

5.4. Procedura operațională privind funcționarea Pieței energiei electrice pentru Ziua Următoare (PZU);

5.5. Procedura operațională privind funcționarea Pieței energiei electrice pe Parcursul Zilei (PPZ).

6. DREPTURI ȘI RESPONSABILITĂȚI

6.1. Operatorul Pieței de Energie Electrică

6.1.1. Drepturi

6.1.2.1. Să modifice Scala de Preț pentru PZU/PPZ, după caz, în condițiile prevăzute de prezenta Procedură.

6.1.2. Responsabilități

6.1.2.1. Să stabilească Scala de Preț inițială pentru ofertarea pe PZU/PPZ cu respectarea prevederilor din cadrul RPEE și ale prezentei Proceduri;

6.1.2.2. Să stabilească modificări ale Scalei de Preț inițiale pentru ofertarea pe PZU în conformitate cu prezenta Procedură;

6.1.2.3. Să publice pe site-ul OPEM Scala de preț pentru ofertarea pe PZU/PPZ, după caz, și să comunice participanților modificările în termenele prevăzute în Procedură;

6.1.2.4. Să actualizeze în Sistemul de Tranzacționare al PZU/PPZ limitele modificate ale Scalei de Preț de îndată ce acestea intră în vigoare.

6.2. PARTICIPANTUL LA PIAȚĂ

6.2.1. Drepturi

6.2.1.1 Să fie informat de către OPEE prin publicarea pe site-ul OPEM asupra modificării Scalei de Preț pentru ofertarea pe PZU/PPZ, după caz, în termenele prevăzute în Procedură;

6.2.2. Responsabilități

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND STABILIREA ȘI MODIFICAREA SCALEI DE PREȚ PENTRU PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PENTRU PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pag. 6/8
		Rev. 0 1 2 3

6.2.2.1. Să respecte în procesul de ofertare pe PZU/PPZ Scala de Preț stabilită în conformitate cu prevederile din Procedură.

7. MOD DE LUCRU

7.1. Piața pentru Ziua Următoare (PZU)

7.1.1. Scala de preț pentru ofertarea pe PZU

7.1.1.1. Scala de Preț pentru ofertarea pe PZU va fi cuprinsă între un preț limită minim și un preț limită maxim.

7.1.1.2. Prețul limită minim al Scalei de Preț se stabilește la 0 lei/MWh, în conformitate cu prevederile din RPEE.

7.1.1.3. Prețul limită maxim al Scalei de Preț va fi considerabil mai mare decât cel mai mare preț așteptat pe PZU. Prețul limită maxim al Scalei de Preț reprezintă o limită cu scop tehnic pentru rularea algoritmului de tranzacționare și nu constituie o plafonare a prețurilor de ofertare/tranzacționare.

7.1.1.4. Participanții cu oferte de vânzare transmise pentru producția înregistrată ca prioritară au dreptul de a transmite ofertele de vânzare cu prețul egal cu zero, în conformitate cu prevederile din RPEE.

7.1.1.5. Participanții care nu se regăsesc în situația de la articolul 7.1.1.4. au dreptul să transmită oferte de vânzare și de cumpărare la preț mai mare sau egal cu 0.01 MDL.

7.1.2. Stabilirea scalei de preț inițiale

7.1.2.1. În cadrul Scalei de Pret pentru ofertarea pe PZU prețul limită maxim al domeniului de prețuri se stabilește la valoarea 30.000 MDL/MWh.

7.1.2.2. Scala de Preț inițială pentru ofertarea pe PZU intră în vigoare începând cu data operaționalizării Pieței pentru Ziua Următoare și va fi făcută publică pe website-ul OPEM cu o săptămână anterior operaționalizării.

7.1.3. Modificarea scalei de preț

7.1.3.1. Dacă în cursul unei luni calendaristice, PIP pentru cel puțin 50 de intervalele de tranzacționare depășesc 25% din limita maximă a Scalei de Preț pentru ofertarea pe PZU, în vigoare, OPEE va stabili o nouă limită maximă pentru Scala de Preț pentru ofertarea pe PZU.

7.1.3.2. Noua limită maximă a Scalei de Preț pentru ofertarea pe PZU va fi stabilită prin creșterea Scalei de Preț în vigoare cu valoarea de 3.000 MDL/MWh.

7.1.3.3. În primele 5 zile lucrătoare următoare încheierii lunii calendaristice care determină modificarea Scalei de Preț pentru ofertarea pe PZU, OPEE stabilește noua limită maximă a Scalei de Preț, dacă este cazul.

7.1.3.4. Prețul limită maxim al Scalei de Preț va intra în vigoare începând cu a zecea zi lucrătoare de la data stabilirii noii scale de preț și va fi făcută public participanților prin anunț pe website-ul OPEM cu cel puțin o săptămână înainte de această dată.

7.1.3.5. OPEE va actualiza valorile corespunzătoare noii Scale de Preț pentru ofertarea pe PZU în Sistemul de Tranzacționare în ziua anterioară intrării acesteia în vigoare, după închiderea zilei de tranzacționare.

OPEM S.R.L.	PROCEDURA PRIVIND STABILIREA ȘI MODIFICAREA SCALEI DE PREȚ PENTRU PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PENTRU PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE PE PARCURSUL ZILEI	Cod:
		Pag. 7/8
		Rev. 0 1 2 3

7.2. Piața pe Parcursul Zilei (PPZ)

7.2.1. Scala de preț pentru ofertarea pe PPZ

7.2.1.1. Scala de Preț pentru ofertarea pe PPZ va fi cuprinsă între un preț limită minim și un preț limită maxim.

7.2.1.2. Prețul limită minim al Scalei de Preț se stabilește la 0 lei/MWh, în conformitate cu prevederile din RPEE.

7.2.1.3. Prețul limită maxim al Scalei de Preț va fi considerabil mai mare decât cel mai mare preț așteptat pe PPZ. Prețul limită maxim al Scalei de Preț reprezintă o limită cu scop tehnic pentru rularea algoritmului de tranzacționare și nu constituie o plafonare a prețurilor de ofertare/tranzacționare.

7.2.1.4. Participanții cu oferte de vânzare transmise pentru producția înregistrată ca prioritară au dreptul de a transmite ofertele de vânzare cu prețul egal cu zero, în conformitate cu prevederile din RPEE.

7.2.1.5. Participanții care nu se regăsesc în situația de la articolul 7.2.1.4. au dreptul să transmită oferte de vânzare și de cumpărare la preț mai mare sau egal cu 0.01 MDL.

7.2.2. Stabilirea scalei de preț inițiale

7.2.2.1. În cadrul Scalei de Pret pentru ofertarea pe PPZ prețul limită maxim al domeniului de prețuri se stabilește la valoarea 75.000 MDL/MWh.

7.2.2.2. Scala de Preț inițială pentru ofertarea pe PPZ intră în vigoare începând cu data operaționalizării Pieței pe Parcursul Zilei și va fi făcută publică pe website-ul OPEM cu o săptămână anterior operaționalizării.

7.2.3. Modificarea scalei de preț

7.2.3.1. Dacă în cursul unei luni calendaristice, PIP pentru cel puțin 50 de intervalele de tranzacționare depășesc 25% din limita maximă a Scalei de Preț pentru ofertarea pe PPZ, în vigoare, OPEE va stabili o nouă limită maximă pentru Scala de Preț pentru ofertarea pe PPZ.

7.2.3.2. Noua limită maximă a Scalei de Preț pentru ofertarea pe PZU va fi stabilită prin creșterea Scalei de Preț în vigoare cu valoarea de 3.000 MDL/MWh.

7.2.3.3. În primele 5 zile lucrătoare următoare încheierii lunii calendaristice care determină modificarea Scalei de Preț pentru ofertarea pe PPZ, OPEE va stabili noua limită maximă a Scalei de Preț, dacă este cazul.

7.2.3.4. Prețul limită maxim al Scalei de Preț va intra în vigoare începând cu a zecea zi lucrătoare de la data stabilirii noii scale de preț și va fi făcută public participanților prin anunț pe website-ul OPEM cu cel puțin o săptămână înainte de această dată.

7.2.3.5. OPEE va actualiza valorile corespunzătoare noii Scale de Preț pentru ofertarea pe PPZ în Sistemul de Tranzacționare în ziua de tranzacționare (în cea de-a zecea zi lucrătoare de la data stabilirii noii scale de preț, la ora 19:00.

OPEM
S.R.L.

**PROCEDURA PRIVIND STABILIREA ȘI
MODIFICAREA SCALEI DE PREȚ PENTRU PIAȚA
ENERGIEI ELECTRICE PENTRU ZIUA URMĂTOARE
ȘI PENTRU PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE PE
PARCURSUL ZILEI**

Cod:

Pag. 8/8

Rev. 0 1 2 3

ANEXA
Exemplu de modificare a scalei de preț

PZU / Depășire preț maxim scală în cel puțin 50 de intervale de tranzacționare

Pmax scală inițial [MDL/MWh]	Depășire preț maxim scală		Creștere preț maxim scală [MDL/MWh]	Pmax scală modificat [MDL/MWh]
	[%]	[MDL/MWh]		
30.000	25%	7.500	3.000	33.000
33.000	25%	8.250	3.000	36.000
36.000	25%	9.000	3.000	39.000
39.000	25%	9.750	3.000	42.000

PPZ / Depășire preț maxim scală în cel puțin 50 de intervale de tranzacționare

Pmax scală inițial [MDL/MWh]	Depășire preț maxim scală		Creștere preț maxim scală [MDL/MWh]	Pmax scală modificat [MDL/MWh]
	[%]	[MDL/MWh]		
75.000	25%	18.750	3.000	78.000
78.000	25%	19.500	3.000	81.000
81.000	25%	20.250	3.000	84.000
84.000	25%	21.000	3.000	87.000

OPEM

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ

PRIVIND SUPRAVEGHEREA FUNCȚIONĂRII PIEȚELOR
ADMINISTRATE DE ENERGIE ELECTRICĂ

Cod:

Pag. 1/11

Rev. 0

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ

PRIVIND SUPRAVEGHEREA FUNCȚIONĂRII
PIEȚELOR ADMINISTRATE DE ENERGIE ELECTRICĂ

**Întocmit: OPERATORUL PIETEI DE ENERGIE M S.R.L. din REPUBLICA
MOLDOVA**

-2025-

OPEM

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ
PRIVIND SUPRAVEGHEREA FUNCȚIONĂRII PIEȚELOR
ADMINISTRATE DE ENERGIE ELECTRICĂ

Cod:**Pag. 2/11****Rev. 0****LISTA DE CONTROL A REVIZIILOR**

Documentul revizuit:

Nr. crt.	Revizia	Data	Revizia se referă la:
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			

OPEM	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ PRIVIND SUPRAVEGHEREA FUNCȚIONĂRII PIEȚELOR ADMINISTRATE DE ENERGIE ELECTRICĂ	Cod:
		Pag. 3/11
		Rev. 0

CUPRINS

1. SCOP	4
2. DOMENIUL DE APLICARE	4
3. ACRONIME.....	4
4. DEFINIȚII	5
5. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ	6
6. RESPONSABILITĂȚI	7
7. MOD DE LUCRU.....	8
8. REZULTATELE SUPRAVEGHERII. INFORMĂRI ȘI RAPOARTE PERIODICE	11
9. PREVEDERI FINALE	11

1. SCOP

Prezenta procedură are ca scop stabilirea modului de lucru prin care OPEM supraveghează piețele organizate administrate, în vederea punerii în aplicare a prevederilor Legii cu privire la energia electrică și a Regulilor Pieței Energiei Electrice, și anume:

- evaluarea funcționării și eficienței piețelor administrate;
- respectarea de către toate părțile implicate a regulamentelor, procedurilor și practicilor în vigoare;
- identificarea situațiilor de disfuncționalitate și cauzele acestora, eventualele comportamente de piață inadecvate, anormale, eventuale suspiciuni de abuz de poziție dominantă, detectarea oricărei alte situații sau acțiuni care ar putea afecta concurența pe piețele administrate;
- implementează alerte, indicatori și strategii specifice de monitorizare a piețelor administrate, pentru identificarea posibilelor încălcări ale prevederilor Legii cu privire la energia electrică și a Regulilor Pieței Energiei Electrice, bazându-se pe dezvoltarea sistemelor/aplicațiilor de monitorizare (colectare, stocare, prelucrare și diseminare a informațiilor) deținute.

2. DOMENIUL DE APLICARE

Prezenta procedură se aplică de către personalul desemnat din cadrul OPEM și de către participanții la piețele organizate administrate de acesta.

3. ACRONIME

Acronimele utilizate în cadrul prezentei proceduri au următoarele semnificații:

- **ANRE** (referită în text și ca Agenția) – Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;
- **OPEM** – OPERATORUL PIETEI DE ENERGIE M S.R.L. din REPUBLICA MOLDOVA;
- **PZU** – Piața pentru Ziua Următoare de energie electrică;
- **PPZ** – Piața pe Parcursul Zilei de energie electrică;

OPEM	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ PRIVIND SUPRAVEGHEREA FUNCȚIONĂRII PIEȚELOR ADMINISTRATE DE ENERGIE ELECTRICĂ	Cod:
		Pag. 5/11
		Rev. 0

4. DEFINIȚII

Termenii definiți în cadrul documentelor de referință enumerate la capitolul 5 au aceeași semnificație și în prezenta procedură.

Suplimentar, se definesc termenii de mai jos:

- 4.1. Abuz de piață - comportament al participantului la piață care implică utilizarea informațiilor privilegiate în cursul tranzacționării unui produs angro, respectiv manipularea sau tentativa de manipulare a pieței de energie;
- 4.2. Abuz de poziție dominantă - practică comercială anticoncurențială în care un participant cu poziție dominantă se poate angaja pentru a-și menține sau întări poziția pe o piață, interzisă de legislația din domeniul concurenței;
- 4.3. Comportament de piață anormal - comportament caracterizat de neconcordanța dintre intențiile de tranzacționare ale unui participant pe o componentă a pieței de energie electrică într-un anumit moment (exprimate prin oferte, notificări) și manifestările sale anterioare sau datele publice care caracterizează momentul respectiv;
- 4.4. Entitate de monitorizare - entitate organizatorică distinctă la nivelul OPEM, cu atribuții de monitorizare a piețelor de energie electrică;
- 4.5. Machetă de monitorizare - format prelucrabil, agreat împreună cu ANRE, proiectat pe tip de participant la piață, operator de piață sau operator de transport și sistem, destinat completării datelor și informațiilor solicitate de ANRE în scopul determinării indicatorilor necesari în activitatea de monitorizare;
- 4.6. Indicatorul Herfindahl-Hirschman (HHI) - indicator de structură a pieței, reprezentând suma pătratelor cotelor de piață procentuale ale participanților la acea piață;
- 4.7. Rata de concentrare a pieței – reflectă concentrarea pieței, prin intermediul a doi indicatori și anume:
C1 - cota de piață procentuală a participantului cu cele mai mari volume ofertate/tranzacționate pe parte de vânzare/cumpărare într-o perioadă definită;
C3 - suma cotelor de piață ale primilor trei participanți cu cele mai mari volume ofertate/tranzacționate pe parte de vânzare/cumpărare într-o perioadă definită.

5. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

- 5.1. Legea cu privire la energia electrică (Legea nr. 107/2016 din 27.05.2016), cu modificările și completările ulterioare;
- 5.2. Regulile Pieței Energiei Electrice (aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr.283/2020 din 07 august 2020), cu modificările și completările ulterioare;
- 5.3. Contractul cadru de participare la Piața Pentru Ziua Următoare (PZU) și Piața pe Parcursul Zilei (PPZ);
- 5.4. Procedura privind înregistrarea, suspendarea, revocarea/retragerea participanților la piețele organizate de energie electrică (PZU și PPZ);
- 5.5. Procedura operațională privind funcționarea Pieței energiei electrice pentru Ziua Următoare (PZU);
- 5.6. Procedura operațională privind funcționarea Pieței energiei electrice pe Parcursul Zilei (PPZ);
- 5.7. Regulamentul (UE) nr.1227/2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie electrică (REMIT);
- 5.8. Regulamentul (UE) nr.1106/2014 de modificare a Regulamentelor (UE) nr.1227/2011 și (UE) 2019/942 în ceea ce privește îmbunătățirea protecției Uniunii împotriva manipulării pieței în cadrul pieței angro de energie;
- 5.9. Regulamentul (UE) nr.1348/2014 (Regulamentul de punere în aplicare a REMIT);
- 5.10. Ghidurile de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie electrică, publicate de ACER;
- 5.11. Nota ghid nr. 1/2017 de aplicare a articolului 5 din REMIT privind interzicerea manipularii pieței. Tranzacții de tip wash trades, publicată de ACER;
- 5.12. Nota ghid nr. 1/2018 de aplicare a articolului 5 din REMIT privind interzicerea manipulării pieței. Blocarea capacității de transport, publicată de ACER;
- 5.13. Nota ghid nr. 1/2019 de aplicare a articolului 5 din REMIT privind interzicerea manipulării pieței. Practici de tip layering și spoofing, publicată de ACER.

OPEM	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ PRIVIND SUPRAVEGHEREA FUNCȚIONĂRII PIEȚELOR ADMINISTRATE DE ENERGIE ELECTRICĂ	Cod:
		Pag. 7/11
		Rev. 0

6. RESPONSABILITĂȚI

- 6.1. Administratorul OPEM va asigura entității de monitorizare resursele adecvate și colaborarea tuturor departamentelor din cadrul OPEM în vederea asigurării accesului total la date, permițând astfel dezvoltarea sistemului de monitorizare necesar funcționării efective a entității de monitorizare și a îndeplinirii funcțiilor sale.
- 6.2. Entitatea de monitorizare va raporta Administratorului OPEM toate aspectele care pot influența eficiența piețelor organizate administrate și concurența pe aceste piețe, în conformitate cu responsabilitatea de supraveghere ce îi revine.
- 6.3. Entitatea de monitorizare va raporta Administratorului OPEM toate aspectele care pot influența eficiența, conformitatea, integritatea și credibilitatea funcției de supraveghere a piețelor organizate administrate.
- 6.4. Entitatea de monitorizare va transmite săptămânal către compartimentul de monitorizare din cadrul Agenției, în format electronic (prin e-mail), informații succinte privind: evenimentele deosebite care au avut loc pe piețele supravegheate în săptămâna anterioară, evoluția prețurilor pe respectivele piețe, cu precizarea motivelor pe baza datelor detinute, orice alte elemente considerate importante privind funcționarea piețelor administrate.
- 6.5. Informarea săptămânală va fi transmisă compartimentului de monitorizare din cadrul Agenției în cea de-a doua zi lucrătoare a săptămânii curente pentru săptămâna anterioară de raportare.
- 6.6. Entitatea de monitorizare va transmite lunar către Agenție un raport de monitorizare a piețelor organizate administrate și a comportamentului participanților la aceste piețe, aprobat de Administratorul OPEM, în care se vor evidenția, în principal:
 - indicatorii de apreciere a funcționării pieței, de structură/concentrare și de comportament;
 - situațiile de funcționare deficitară și/sau disfuncționalitate a pieței și cauzele acestora;
 - eventualele comportamente anormale, inadecvate sau acțiuni cu caracter anticoncurențial ale participanților la piață;
 - informare privind cazurile suspectate de manipulare de piață sau tentativă de manipulare de piață;
 - aprecieri privind situațiile de neconformitate identificate în cursul monitorizării, observații privind modul de ofertare, greșelile frecvente ale participanților, situațiile de neîndeplinire a obligațiilor aferente tranzacțiilor încheiate;

OPEM	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ PRIVIND SUPRAVEGHEREA FUNCȚIONĂRII PIEȚELOR ADMINISTRATE DE ENERGIE ELECTRICĂ	Cod:
		Pag. 8/11
		Rev. 0

- acțiunile întreprinse de entitatea de monitorizare în vederea investigării și, eventual, a remedierii acestor situații, și dacă situația o cere, cu informarea altor instituții naționale și/sau europene.

6.7. Raportul lunar va fi transmis Agenției, în format electronic pe adresa de poștă electronică indicată de aceasta, până la sfârșitul lunii curente, pentru luna precedentă.

6.8. Orice participant la piețele organizate administrate de către OPEM sau orice altă entitate interesată poate transmite informații sau poate face o sesizare către OPEM, cu privire la orice aspect pe care îl consideră ca fiind relevant pentru funcționarea piețelor administrate în condiții de eficiență și concurență.

6.9. Entitatea de monitorizare va investiga veridicitatea oricăror informații/sesizări transmise de participanții la piețele organizate administrate sau de orice altă entitate interesată, cu privire la orice aspect pe care îl consideră relevant pentru îndeplinirea responsabilităților de monitorizare ale OPEM, prin corelare cu alte date relevante, în măsura disponibilității acestora.

6.10. ANRE poate fi sesizat cu privire la funcționarea componentelor piețelor de energie, comportamentul participanților pe piețele administrate, prin mijloacele de comunicare cunoscute (formate letric și/sau electronic).

6.11. Atunci când prin activitățile curente de monitorizare sau prin investigațiile suplimentare efectuate, entitatea de monitorizare identifică o funcționare inadecvată a piețelor organizate administrate sau posibilitatea prezenței unui abuz de putere de piață, ambele afectând concurența și eficiența funcționării piețelor respective, aceasta poate recomanda Agenției, prin intermediul Administratorului OPEM, amendamente la reglementările în vigoare, la convențiile de participare la piețele organizate administrate și la procedurile conexe acestor piețe.

7. MOD DE LUCRU

7.1. Colectarea datelor și calculul indicatorilor de monitorizare a pieței

7.1.1. Sistemul de colectare a datelor

Entitatea de monitorizare dezvoltă și actualizează permanent, în funcție de experiența acumulată și de tendințele de dezvoltare a piețelor organizate administrate, un sistem de colectare a datelor relevante.

7.1.2. Indicatorii de monitorizare a pieței

Entitatea de monitorizare dezvoltă și, pe baza experienței acumulate, perfecționează un set de indicatori de monitorizare a pieței care vor fi utilizați pentru a evalua datele astfel colectate.

7.2. Evaluarea datelor și indicatorilor de monitorizare a pieței

7.2.1. Entitatea de monitorizare va evalua permanent categoriile de date și indicatorii de monitorizare a pieței dezvoltați, precum și informațiile colectate și, după caz, primite din diferite surse.

7.2.2. Rezultatele evaluării vor fi transmise Administratorului OPEM și, prin intermediul acestuia, sub forma rapoartelor lunare, Agenției.

7.2.3. În scopul evaluării funcționării piețelor organizate administrate și în conformitate cu procedurile interne, entitatea de monitorizare va monitoriza:

- 7.2.3.1. Zilnic, săptămânal, lunar, anual, volumele de energie electrică oferite, prețurile și volumele de energie electrică tranzacționate pe PZU (valori orare, medii zilnice, medii săptămânale, medii lunare);
- 7.2.3.2. Zilnic, săptămânal, lunar, anual, corelația între prețurile și volumele de energie electrică tranzacționate pe PZU (valori orare, medii zilnice, medii lunare);
- 7.2.3.3. Săptămânal, lunar, anual, corelația între prețurile stabilite pe PZU și consumul intern (valori medii orare);
- 7.2.3.4. Lunar, anual, volatilitatea prețului pe PZU (valori orare);
- 7.2.3.5. Zilnic, lunar, prețurile medii ponderate la nivel orar și volumele de energie electrică tranzacționate pe PPZ, medii, maxime și minime (valori orare);
- 7.2.3.6. Zilnic, lunar, anual, prețurile orare minime/maxime în regim cuplat pe PZU (valori orare);
- 7.2.3.7. Alte date considerate relevante în aprecierea funcționării piețelor de energie administrate.

7.2.4. Entitatea de monitorizare va urmări evoluția în timp a indicatorilor definiți și va realiza comparații ale indicatorilor considerați relevanți pentru piețele organizate administrate cu indicatorii similari stabiliți pe piețele europene.

7.2.5. În scopul detectării oricărei acțiuni cu caracter anticoncurențial, entitatea de monitorizare va urmări permanent coerența evoluției datelor caracteristice piețelor organizate administrate și

OPEM	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ PRIVIND SUPRAVEGHEREA FUNCȚIONĂRII PIEȚELOR ADMINISTRATE DE ENERGIE ELECTRICĂ	Cod:
		Pag. 10/11
		Rev. 0
comportamentul participanților în procesul de ofertare, în special al celor identificați ca deținând poziție dominantă sau putere de piață într-un context dat. 7.2.6. Pentru a identifica participanții care dețin o poziție dominantă sau putere de piață în ceea ce privește oferta sau cererea la un moment dat, entitatea de monitorizare va monitoriza: 7.2.6.1. Zilnic, lunar, anual, cota de piață a fiecărui participant la PZU și indicatorii C1, C3 și Herfindahl-Hirschman, pe baza ofertelor (valori orare, zilnice, lunare); 7.2.6.2. Zilnic, lunar, anual, cota de piață a fiecărui participant la PZU și indicatorii C1, C3 și Herfindahl-Hirschman, pe baza volumelor tranzacționate de vânzători și cumpărători (valori orare, zilnice, lunare); 7.2.6.3. Zilnic, lunar, anual, cota de participare a fiecărui participant la PPZ și indicatorii C1, C3 și Herfindahl-Hirschman, pe baza volumelor tranzacționate de vânzători și cumpărători (valori orare, zilnice, lunare); 7.2.7. Pentru identificarea oricărei situații deosebite sau a eventualelor cazuri de comportament anormal al participanților la piețele organizate administrate, entitatea de monitorizare va monitoriza: 7.2.7.1. Evoluția modului de ofertare al fiecărui participant pe piețele de energie administrate și schimbările importante în modul de ofertare al participanților (ofertele la prețuri excesive ale participanților la piață, care pot avea ca scop restrângerea în acest fel a ofertei reale de vânzare pe piața respectivă, volumele neobișnuite oferite/tranzacționate de un participant la piețele de energie administrate, greșelile frecvente în întocmirea ofertelor); 7.2.7.2. Situațiile de neîndeplinire a obligațiilor de plată aferente tranzacțiilor pe PZU și modul de rezolvare; 7.2.7.3. Situațiile de neîndeplinire a obligațiilor de plată aferente tranzacțiilor PPZ și modul de rezolvare; 7.2.7.4. Orice altă situație de neîndeplinire de către participanții la piețele administrate a obligațiilor ce le revin conform documentelor de referință; 7.2.7.5. Orice altă situație care poate fi interpretată conform definiției, ca dovadă de comportament de piață anormal. 7.2.8. Pentru identificarea efectelor unor schimbări intervenite în reglementări, cu efect direct asupra piețelor supravegheate de OPEM, se vor identifica, cu consultarea ANRE, cele mai adecvate analize, metode de evaluare și interpretare.		

8. REZULTATELE SUPRAVEGHERII. INFORMĂRI ȘI RAPORTE PERIODICE

- 8.1. Rezultatele activității de supraveghere fac obiectul unor informări și rapoarte periodice dedicate conducerii OPEM și Agenției.
- 8.2. Entitatea de monitorizare informează zilnic Administratorul OPEM asupra aspectelor relevante înregistrate pe piețele administrate și asupra evoluției lichidității și a prețurilor.
- 8.3. Entitatea de monitorizare informează săptămânal Administratorul OPEM și Agenția asupra evoluțiilor înregistrate în săptămâna anterioară pe piețele supravegheate, evidențiind aspectele deosebite, motivele creșterilor/scăderilor de preț și alte elemente considerate importante.
- 8.4. Entitatea de monitorizare transmite lunar Agenției un raport de monitorizare a piețelor administrate și a comportamentului participanților la aceste piețe.
- 8.5. Entitatea de monitorizare va semnala Administratorului OPEM și Agenției, în afara rapoartelor periodice, orice situație deosebită semnalată pe piețele administrate.
- 8.6. Entitatea de monitorizare va comunica la ANRE, conform cadrului de reglementare, orice suspiciune de manipulare sau tentativă de manipulare a pieței de către unul sau mai mulți participanți.
- 8.7. Entitatea de monitorizare elaborează rapoarte de piață cu frecvență anuală/lunară/săptămânală, care conțin în sinteză principalii indicatori ce caracterizează piețele administrate și care se publică pe web-site-ul OPEM.

9. PREVEDERI FINALE

- 9.1 În scopul menținerii consistenței cu activitățile sale de monitorizare și bazat pe experiența acumulată sau la solicitarea Agenției, OPEM poate propune modificarea prezentei proceduri ori de câte ori consideră necesară această măsură.
- 9.2 OPEM modifică prezenta procedură la solicitarea Agenției.

**Contractul cadru de participare la
PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE PENTRU ZIUA URMĂTOARE (PZU)
ȘI
PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE PE PARCURSUL ZILEI (PPZ)**

Contractul cadru de participare la
PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE ȘI PIAȚA PE PARCURSUL ZILEI

Părțile contractante,

OPERATORUL PIEȚEI DE ENERGIE M S.R.L., societate înregistrată în conformitate cu legislația Republicii Moldova, IDNO: 1023600069683, având sediul în Republica Moldova, mun. Chișinău, strada Vasile Alecsandri nr. 78, titular de licență nr. 000166, emisă de ANRE la data de 19 martie 2024, reprezentată legal de Cristina Efremov, în calitate de Administrator

- în calitate de organizator, operator și contraparte pentru tranzacțiile pe piețele de energie pe termen scurt – Piața energiei electrice pentru Ziua Următoare și Piața energiei electrice pe Parcursul Zilei,

(denumit în continuare „**OPEM**”)

și

[denumire Participant], [societate [tipul societății, ex. societate cu răspundere limitată]], înregistrată în conformitate cu legislația Republicii Moldova, IDNO: [numar], având sediul în [adresă juridică], titular de licență [seria, numărul], emisă de ANRE la data de [data], reprezentată legal de către: [nume prenume], în baza [temei de reprezentare, ex. Statut, procură de reprezentare]

- în calitate de participant la piețele de energie electrică pe termen scurt – Piața energiei electrice pentru Ziua Următoare și Piața energiei electrice pe Parcursul Zilei;

(denumită în continuare „**Participant**”),

denumite în mod individual „**Partea**” și în mod colectiv „**Părțile**”

au convenit să încheie prezentul Contract-cadru de participare la Piața pentru Ziua Următoare și Piața pe Parcursul Zilei („**Contract-cadru**”), cu respectarea reglementărilor legale în vigoare a Republicii Moldova, în următoarele condiții:

Art.1. ACRONIME

- ANRE – Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a Republicii Moldova;
- OPEM – „OPERATORUL PIEȚEI DE ENERGIE M” S.R.L;
- PZU – Piața de energie electrică pentru Ziua Următoare;
- PPZ – Piața de energie electrică pe Parcursul Zilei;
- RPEE – Regulile pieței energiei electrice, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 283/2020, cu modificările ulterioare;
- OST – Operatorul Sistemului de Transport;
- PRE – Partea Responsabilă de Echilibrare.

Art. 2. DEFINIȚII

Termenii utilizați în prezentul Contract au semnificația dată de următoarele acte normative (în continuare „*legislație aplicabilă*”):

- Legea nr. 107/2016 privind energia electrică, cu modificările ulterioare;
- RPEE (Hotărârea ANRE nr. 283/2020, cu modificările ulterioare);
- Procedurile operaționale ale OPEM – Anexa 1 la prezentul Contract (în continuare „*proceduri operaționale*”):
 - Procedura Operațională privind funcționarea Pieței energiei electrice pentru Ziua Următoare (denumită „*Procedura PZU*”);
 - Procedura Operațională privind funcționarea Pieței energiei electrice pe Parcursul Zilei (denumită „*Procedura PPZ*”);
 - Procedura privind înregistrarea, suspendarea și revocarea/retragerea participanților la piețele organizate de energie electrică (PZU și PPZ) (denumită „*Procedura de înregistrare*”);
 - Procedura privind constituirea, verificarea și utilizarea garanțiilor financiare pentru participarea la Piața pentru Ziua Următoare și pentru participarea la Piața pe Parcursul Zilei (denumită „*Procedura de garanții*”);
 - Procedura privind încasările și plățile aferente tranzacțiilor pe Piața pentru Ziua Următoare și respectiv tranzacțiilor pe Piața pe Parcursul Zilei (denumită „*Procedura de încasări și plăți*”);
 - Procedura privind stabilirea și modificarea scalei de preț pentru Piața energiei electrice pentru Ziua Următoare și Piața energiei electrice pe Parcursul Zilei.

Suplimentar, se definesc următorii termeni:

- *Registrul de tranzacționare al participanților la piețele pe termen scurt PZU și PPZ* – bază de date gestionată de OPEM, care conține informații esențiale ale participanților înregistrați la PZU și/sau PPZ, inclusiv numele, adresa, datele de contact, codul EIC al PRE, datele bancare, Codul de identificare al Participantului și statutul (înregistrare, suspendare, retragere, revocare).

Art. 3. OBIECTUL CONTRACTULUI

Obiectul prezentului Contract îl reprezintă:

- (a) prestarea de către OPEM a serviciilor de organizare, operare și administrare a piețelor pe termen scurt de energie electrică – PZU și PPZ, conform legislației aplicabile, și
- (b) participarea Participantului la tranzacții ferme de vânzare-cumpărare de energie electrică pe PZU și/sau PPZ, cu OPEM în calitate de contraparte, inclusiv asumarea obligațiilor de livrare sau achiziție a energiei electrice, plata tarifului reglementat pentru serviciul de operarea pieței și constituirea garanțiilor financiare necesare, în conformitate cu RPEE, prezentul Contract și procedurile operaționale a OPEM.

Art. 4. DREPTURILE PARTICIPANTULUI

- a) Să efectueze tranzacții cu energie electrică pe PZU și/sau PPZ, cu OPEM în calitate de contraparte, în conformitate cu RPEE și procedurile operaționale;
- b) Să acceseze sistemele de tranzacționare ale PZU și/sau PPZ și să transmită oferte de vânzare și/sau oferte de cumpărare de energie electrică pe PZU și/sau PPZ, în limita valorii garanției de validare, conform programului de ofertare zilnic aferent pieței respective;
- c) Să utilizeze o scrisoare de garanție bancară de plată, comună pentru PZU și PPZ, care va avea specificat în conținutul ei că se utilizează pentru cele două piețe de energie electrică, precum și alte tipuri de garanții financiare comune pentru PZU și PPZ, în conformitate cu prevederile Procedurii de garanții;
- d) Să-și modifice sau să-și anuleze oferta/ofertele pentru energie electrică pentru PZU în timpul orelor de ofertare, înaintea orei de închidere a PZU din ziua de tranzacționare respectivă, conform Procedurii PZU;
- e) Să-și modifice, suspende sau anuleze oferta/ofertele pentru energie electrică în timpul sesiunii de tranzacționare pe PPZ, conform Procedurii PPZ;
- f) Să primească de la OPEM, prin intermediul sistemului de tranzacționare, confirmarea validării ofertelor/informații privind invalidarea ofertelor transmise pe PZU și/sau PPZ;
- g) Să emită și să transmită către OPEM, facturile lunare pentru tranzacțiile de vânzare a energiei electrice stabilite pe fiecare piață, PZU sau PPZ, corespunzătoare cantității și valorii energiei electrice vândută pe PZU sau PPZ, conform Procedurii de încasări și plăți;
- h) Să decidă retragerea din proprie inițiativă de pe PZU și/sau PPZ în baza unei notificări transmise către OPEM, cu cel puțin 5 zile lucrătoare înainte de data efectivă a retragerii, conform Procedurii de înregistrare.

Art. 5. OBLIGAȚIILE PARTICIPANTULUI

- a) Să respecte prevederile prezentului Contract, RPEE, procedurilor operaționale în vigoare aferente funcționării PZU, respectiv PPZ, ale instrucțiunilor tehnice relevante privind accesul la și utilizarea sistemelor de tranzacționare dedicate;
- b) Să notifice OPEM, cu privire la transferul/asumarea responsabilității echilibrării anterior intrării în vigoare cu precizarea zilei de livrare cu care intră în vigoare modificarea, conform Procedurii de înregistrare;
- c) Să încheie un Mandat de debitare directă cu banca sa de decontare pentru ofertele de cumpărare pe PZU și PPZ și să transmită mandatul către OPEM, conform Procedurii de încasări și plăți;
- d) Să efectueze toate demersurile necesare în vederea constituirii garanțiilor financiare cu cel puțin 2 (două) zile bancare lucrătoare anterioare zilei de tranzacționare în care dorește să transmită oferte de cumpărare, conform Procedurii de garanții;

- e) Să transmită la OPEM repartizarea nominală a valorii garanției financiare între PZU și PPZ, în cazul în care aceasta este comună pentru cele două piețe, la termenele specificate în Procedura de garanții;
- f) Să asigure disponibilitățile financiare necesare debitării contului său deschis la banca de decontare, la valoarea solicitată de OPEM prin ordinul de plată de debitare directă calculată conform notelor de decontare zilnice, la termenele prevăzute în mandatul de debitare directă și să documenteze lunar regularizarea drepturilor și obligațiilor, conform Procedurii de încasări și plăți;
- g) Să accepte ca angajamente ferme confirmările de tranzacții și notificările fizice aferente tranzacțiilor încheiate pe PZU și/sau PPZ, conform Procedurii PZU și Procedurii PPZ;
- h) Să utilizeze identificatorul furnizat de OPEM (aferent aplicației Comtrader) exclusiv pentru accesul la sistemul de tranzacționare PPZ, conform instrucțiunilor tehnice aferente;
- i) Să respecte prevederile Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul electroenergetic, aprobat Guvern;
- j) Să informeze OPEM, în cazul în care se modifică datele de identificare (forma juridică, denumirea, sediul, numărul și seria licenței), să transmită documentele justificative în acest sens și să încheie cu OPEM un act adițional la prezentul Contract, conform Procedurii de înregistrare;
- k) Să asigure măsurile de securitate IT pentru accesul la sistemele de tranzacționare, prevăzute în Anexa 2 la prezentul Contract;
- l) Să notifice OPEM privind modificările codului IBAN sau revocarea mandatului de debitare directă, cu cel puțin 3 zile bancare lucrătoare înainte, conform Procedurii de încasare și plăți;
- m) Să actualizeze datele de contact în maxim 2 (două) zile lucrătoare de la modificare, printr-o scrisoare oficială semnată de reprezentantul companiei;
- n) Să utilizeze limba română pentru corespondența și comunicările cu reprezentanții OPEM, conform Procedurii de înregistrare.

Art. 6. DREPTURILE OPEM

- a) Să solicite Participantului constituirea garanțiilor financiare înainte de transmiterea ofertelor de cumpărare pe PZU și/sau pe PPZ;
- b) Să monitorizeze perioada de valabilitate a scrisorii de garanție bancară emisă în favoarea OPEM și să invalideze oferta/ofertele de cumpărare introdusă/introduse de Participant în cazul în care valabilitatea scrisorii de garanție bancară nu a fost prelungită, conform Procedurii de garanții;
- c) Să monitorizeze valoarea garanțiilor financiare și să calculeze nivelul valorii garanției de validare/disponibile și să invalideze oferta/ofertele respectivă/e introdusă/e de Participant a cărei/căror valoare depășește valoarea garanției de validare/disponibile, în conformitate cu prevederile Procedurii de garanții;
- d) Să transmită în fiecare zi bancară lucrătoare, către banca de decontare, ordinele de plată de debitare directă, corespunzătoare valorilor nete ale obligațiilor de plată zilnice (inclusiv

contravaloarea TVA, dacă este aplicabil) ale Participantului, înscrise în nota de decontare zilnică aferentă;

e) Să solicite băncii garante executarea garanțiilor financiare în cazul în care banca de decontare raportează refuzuri de plată din cauza lipsei de disponibilități în contul Participantului, conform Procedurii de garanții;

f) Să emită și să transmită Participantului facturile lunare pentru cantitatea și valoarea energiei electrice cumpărată (inclusiv contravaloarea aferentă TVA, dacă este aplicabil), conform Procedurii de încasări și plăți;

g) Să decidă, după caz, în conformitate cu prevederile Procedurii de înregistrare și în conformitate cu prevederile din prezentul Contract, suspendarea de la tranzacționare sau revocarea înregistrării Participantului;

h) Să efectueze opriri planificate pentru mentenanța și îmbunătățirea sistemelor de tranzacționare, în intervalul cărora funcționarea sistemelor de tranzacționare va fi întreruptă, cu notificarea participanților la piață asupra opririlor planificate ale sistemelor informatice în timp util și luând în considerare gradul de urgență privind eventuale îmbunătățiri necesare, conform Procedurii PZU și Procedurii PPZ;

i) Să transmită informațiile solicitate de autoritățile publice autorizate sau instanțele de judecată cu privire la Participant, fără a fi necesar acordul acestuia, dacă acest lucru este prevăzut în legislația aplicabilă.

Art. 7. OBLIGAȚIILE OPEM

a) Să respecte prevederile prezentului Contract, RPEE, a procedurilor operaționale și reglementărilor ANRE, în vigoare aferente funcționării PZU, respectiv PPZ;

b) Să asigure un mediu de tranzacționare în condiții de corectitudine, obiectivitate, independentă, echidistanță, transparență și nediscriminare, conform RPEE;

c) Să ofere Participantului nou înregistrat asistență și sesiuni de instruire practică cu privire la utilizarea sistemelor de tranzacționare PZU și PPZ, la solicitarea acestuia, conform politicilor OPEM, sau ulterior pe baza unei motivații transmise OPEM;

d) Să pună la dispoziția Participantului documentele tehnice relevante privind accesul la și utilizarea sistemelor de tranzacționare dedicate sau alte documente cu specific tehnic, și să îl informeze asupra modificării acestora;

e) Să pună la dispoziția Participantului la PZU certificatul digital și datele de acces la sistemul local de tranzacționare;

f) Să pună la dispoziția Participantului la PPZ datele de acces la sistemul local de tranzacționare;

g) Să pună la dispoziția Participantului la PZU și PPZ certificatul digital de acces la sistemul informatic post tranzacționare destinat accesării notelor de decontare zilnice PZU și PPZ și ale notificărilor fizice PPZ;

- h) Să înregistreze în sistemele de calcul valorile garanțiilor financiare aferente PZU și PPZ, conform repartiției transmise de Participant, în conformitate cu Procedura de garanții;
- i) Să transmită băncii garante acordul său pentru diminuarea valorii garanțiilor financiare constituite de către Participant dacă valoarea rămasă acoperă obligațiile de plată, sau pentru eliberarea garanțiilor înainte de expirarea termenului de valabilitate, dacă Participantul nu are obligații neachitate, conform Procedurii de garanții;
- j) Să valideze oferta/ofertele de cumpărare introdusă/e de către Participant în conformitate cu prevederile reglementărilor în vigoare și ale Procedurii de garanții;
- k) Să anuleze ofertele Participantului la PZU, la solicitarea acestuia transmisă prin email de la adresele declarate, în situația în care Participantul la PZU nu se poate conecta la sistemul de tranzacționare, conform Procedurii PZU;
- l) Să notifice automat, Participantul la PPZ, prin intermediul sistemului de tranzacționare al PPZ, privind invalidarea ofertelor, conform Procedurii PPZ;
- m) Să furnizeze Participantului, confirmările de tranzacții și notele de decontare zilnice pentru tranzacțiile cu energie electrică realizate, inclusiv prin canale alternative de comunicație (e-mail), în situația imposibilității Participantului de a accesa sistemul post-tranzacționare;
- n) Să pună la dispoziția Participantului notificările fizice pe fiecare interval orar corespunzătoare tranzacțiilor încheiate pe PZU, respectiv PPZ de către Participant, iar dacă Participantul este un grup de echilibrare, și notificările fizice aferente tranzacțiilor participanților din grupul său;
- o) Să transmită către OST notificările fizice pe fiecare interval orar corespunzătoare tranzacțiilor încheiate pe PZU, respectiv pe PPZ, agregat pe fiecare PRE pentru 24 (douăzeci și patru) de intervale de dispecerizare consecutive cu o durată de 1 (o) oră fiecare;
- p) Să achite integral contravaloarea drepturilor nete de încasat prevăzute din notele de decontare zilnice, prin ordinele de plată de transfer credit transmise către banca Participantului unde deține contul desemnat, și să documenteze regularizarea, conform Procedurii de încasări și plăți;
- q) Să notifice Participantul prin canale de comunicație alternative (telefon, website, e-mail) cu privire la imposibilitatea utilizării căilor de comunicație uzuale sau la nefuncționarea sistemului de tranzacționare, precum și privind reluarea tranzacționării;
- r) Să acționeze, în situații excepționale, conform Regulamentului privind situațiile excepționale în sectorul electroenergetic și a Planului de acțiuni pentru situații aprobate prin Hotărârea de Guvern nr. 820 din 11 Decembrie 2024, și a actelor normative de reglementare aprobate de ANRE;
- s) Să actualizeze Registrul de tranzacționare al participanților la piețele pe termen scurt PZU și PPZ cu datele aferente Participantului, conform Procedurii de înregistrare;
- t) Să actualizeze registrul cu informații privind garanțiile financiare, conform Procedurii de garanții;
- u) Să publice pe website-ul propriu legislația secundară și procedurile operaționale privind organizarea și funcționarea PZU și/sau PPZ și după caz, variantele revizuite, în vigoare, ale acesteia.

Art. 8. CONFIDENȚIALITATE

- a) Fiecare Parte se obligă să respecte confidențialitatea informațiilor confidențiale obținute în executarea prezentului Contract, în conformitate cu prevederile din Codul Civil al Republicii Moldova. Informațiile confidențiale includ, fără a se limita la, date tehnice, economice, financiare sau comerciale, cum ar fi ofertele de tranzacționare, detaliile tranzacțiilor, garanțiile financiare, datele de acces la sistemele de tranzacționare, și orice alte informații care au valoare comercială datorită necunoașterii lor de către terți.
- b) Părțile vor lua măsuri rezonabile pentru a proteja confidențialitatea informațiilor, inclusiv măsuri fizice și logice de securitate IT, conform Anexei 1 din prezentul Contract.
- c) Obligația de confidențialitate nu se aplică informațiilor care:
- i. au devenit publice, fără încălcarea prezentului articol;
 - ii. erau în posesia Părții receptoare, fără restricții privind divulgarea, înainte de primirea sa de la partea emitentă;
 - iii. au fost primite de la un terț care le-a obținut legal și nu a avut restricții privind divulgarea;
 - iv. trebuie divulgate/publicate de partea care le-a primit, conform prevederilor din legislația și/sau reglementările aplicabile, solicitărilor ANRE, alte autorități publice, conform prevederilor legislației în vigoare;
 - v. sunt publicate în mod anonim și agregat de OPEM, conform RPEE.
- d) Divulgarea informațiilor confidențiale către terți este interzisă fără acordul scris prealabil al Părții emitente, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (c).
- e) Obligația de confidențialitate durează pe toată perioada Contractului și 3 ani după încetarea acestuia, cu excepția cazurilor în care informațiile devin publice sau divulgarea este autorizată în baza unui temei legal.
- f) Părțile se obligă să respecte legislația și/sau reglementările aplicabile privind protecția datelor cu caracter personal.
- g) Încălcarea obligației de confidențialitate atrage răspunderea Părții în culpă pentru prejudiciile cauzate, conform legislației Republicii Moldova. Încălările grave pot justifica rezoluțiunea contractului;

Art. 9. JUSTIFICAREA DATORITĂ UNUI IMPEDIMENT

- a) Neexecutarea obligațiilor unei Părți este justificată dacă se datorează unui impediment în afara controlului său, care nu putea fi evitat sau depășit în mod rezonabil, conform art. 904 din Codul Civil. Prin impediment justificator, Părțile înțeleg orice eveniment extern, care nu poate fi controlat de niciuna din Părți, considerat imprevizibil și inevitabil, precum și cauzele unor astfel de evenimente, care survine după încheierea acestui Contract și care nu poate fi înlăturat și, făcând imposibilă, integral sau parțial, temporar ori definitiv, executarea obligațiilor asumate. Impedimentul include, fără a se limita la, războaie, dezastre naturale (incendii, inundații cutremure),

tulburări sociale, acte de terorism, embargo, pene de curent generalizate, defecțiuni tehnice majorare ale sistemului de tranzacționare, sau modificări legislative care împiedică executarea Contractului, cu condiția că acestea să nu fi fost previzibile la data încheierii Contractului.

b) Dacă impedimentul este temporar, obligațiile părții afectate sunt suspendate pe durata existenței impedimentului, conform art. 904 alin. (3). Dacă întârzierea devine o neexecutare esențială, cealaltă Parte poate solicita remediile prevăzute de lege sau Contract.

c) Dacă impedimentul este permanent, sau durează mai mult de 60 de zile, obligațiile părții afectate și obligațiile corelative se sting, conform art. 904 alin. (4), iar prezentul Contract se consideră rezoluționat, fără a fi necesară o altă formalitate de încetare. Efectele restitutive sunt reglementate de art. 926-932 din Codul Civil, aplicate corespunzător.

d) Impedimentul justificativ își va produce efectul suspensiv cu condiția ca Partea afectată notifică cealaltă Parte, în termen de 10 (zece) zile de la data la care a cunoscut sau trebuia să cunoască impedimentul, specificând natura acestuia și efectele asupra executării obligațiilor.

Notificarea este însoțită de un certificat emis de Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova care să facă dovada producerii evenimentului de forță majoră Partea afectată notifică, de asemenea, încetarea impedimentului în termen de cel mult 10 (zece) zile de la aceasta încetare. Neîndeplinirea obligației de notificare atrage răspunderea pentru prejudiciile cauzate, conform art. 904 alin. (5) din Codul Civil.

e) Impedimentul nu exonerează partea afectată de despăgubiri dacă acesta a apărut după neexecutarea obligației, cu excepția cazului în care cealaltă parte nu ar fi beneficiat de executare, conform art. 904 alin. (6) din Codul Civil.

Art. 10. RESPONSABILITATEA PENTRU PIERDERI ȘI PAGUBE

a) Cu excepția cazurilor în care prezentul Contract, legislația aplicabilă sau RPEE prevăd altfel, nicio Parte nu va fi răspunzătoare față de cealaltă Parte pentru nicio pierdere ori pagubă de orice natură (directă, indirectă, consecințe, profit nerealizat, întârzieri), care decurg din sau în legătură cu tranzacționarea pe PZU și/sau PPZ, decât în situația dovedirii intenției sau a neglijenței grave a părții răspunzătoare.

b) În cazurile în care răspunderea nu este exclusă, aceasta este limitată la valoarea totală a tranzacțiilor efectuate de Participant pe PZU și/sau PPZ în luna precedentă producerii prejudiciului, dar nu mai mult de 200.000 MDL, cu excepția intenției, neglijenței grave sau normelor imperative.

c) Fără a limita caracterul general al alin. (1), OPEM nu răspunde, între altele, pentru:

- i. orice disfuncționalitate, indisponibilitate totală sau parțială ori defecțiune a sistemului de tranzacționare PZU/PPZ sau a căilor de comunicație aferente;
- ii. întreruperi ori imposibilitatea de utilizare a sistemului de tranzacționare cauzate de probleme tehnice, erori de transfer de date, defecțiuni ale sistemelor bancare, ale pieței de echilibrare, ale băncii de decontare sau ale sistemelor de compensare/garanții;

- iii. orice eveniment de forță majoră sau alte evenimente aflate în afara controlului său rezonabil, inclusiv acțiuni industriale, blocaje, întreruperi de trafic sau ale lanțului de aprovizionare, ori acte ale autorităților;
 - iv. erori de introducere a ofertelor de către Participanți ori nerespectarea de către aceștia a documentației tehnice privind accesul și utilizarea sistemului de tranzacționare;
 - v. furnizarea sau preluarea de cantități de energie electrică rezultate din tranzacțiile reglementate de RPEE;
 - vi. funcționarea defectuoasă cauzată de eșecul comunicațiilor, echipamentelor sau sistemelor centrale de prelucrare a datelor externe.
- d) În sensul prezentei clauze, referirile la OPEM includ, fără a se limita la, oricare contractanți, subcontractanți, prestatori de servicii, furnizori, agenți, consultanți, angajați, directori, ai OPEM care sunt implicați în operațiuni constând în, inclusiv dar fără a se limita la, generarea, coordonarea, mentenanța, furnizarea serviciilor conexe cu privire la sistemul de tranzacționare.
- e) Nicio prevedere a prezentului articol nu va fi interpretată ca derogând de la dispozițiile legale imperative aplicabile.

Art. 11. ÎNCETAREA CONTRACTULUI

- a) Participantul poate denunța unilateral prezentul Contract conform art. 699 din Codul Civil al Republicii Moldova, printr-o notificare scrisă transmisă către OPEM, cu cel puțin 5 (cinci) zile lucrătoare înainte de data de la care Participantul la PZU și/sau PPZ dorește ca retragerea sa să devină efectivă (exclusiv data intrării în efectivitate a retragerii). Termenul începe să curgă de la data confirmării primirii notificării de către OPEM. Denunțarea nu exonerează Participantul de îndeplinirea obligațiilor acumulate până la data încetării, inclusiv obligațiile de plată conform procedurilor operaționale a OPEM.
- b) În cazul în care textul Contractului este modificat de către OPEM și publicat de OPEM pe site-ul www.opem.md, dar forma revizuită nu este acceptată de către Participantul la PZU și/sau PPZ, acesta poate decide denunțarea unilaterală a Contractului prin transmiterea unei notificări prealabile scrise. Încetarea Contractului se va produce în termen de 1 (una) săptămână de la data primirii notificării de către OPEM, Contractul aplicându-se în acest interval în versiunea anterioară. Dacă în termen de 2 (două) săptămâni de la data aducerii la cunoștința publică a modificării Contractului, Participantul, nu denunță unilateral Contractul, se va considera că Participantul a acceptat tacit.
- c) Prezentul Contract se consideră rezoluționat de plin drept, fără punere în întârziere, fără a fi necesară acordarea unui termen de preaviz, în cazul în care OPEM este notificat de către ANRE că licența Participantului a fost retrasă. OPEM va informa Participantul în scris despre reziliere în termen de 2 (două) zile lucrătoare de la primirea notificării ANRE.
- d) Contractul poate fi reziliat de către oricare parte pentru neexecutare esențială a obligațiilor de către cealaltă Parte, după notificarea scrisă și acordarea unui termen de remediere de 15 (cincisprezece) zile calendaristice. Neexecutarea esențială include, fără a se limita la, încălcarea repetată a obligațiilor de plată, nerespectarea cerințelor de confidențialitate, sau abaterile

specificate în Anexa 4 din Procedura de înregistrare. Rezilierea produce efecte de la data notificării, dacă nu se remediază neexecutarea.

e) Contractul încetează, în caz de imposibilitate fortuită de executare, dacă executarea devine imposibilă.

f) Orice notificare privind încetarea Contractului se transmite în scris, prin e-mail la adresa oficială sau poștă recomandată, și produce efecte de la data confirmării primirii.

Art. 12. LEGEA APLICABILĂ

a) Prezentul Contract este guvernat și interpretat de legislația Republicii Moldova, inclusiv Codul Civil nr. 1107/2002, Legea nr. 107/2016 privind energia electrică, RPEE.

b) Părțile declară că au luat cunoștință și înțeleg conținutul prezentului Contract, al procedurilor operaționale și al legislației aplicabile.

c) Orice neînțelegere, dispută sau pretenție, derivând din sau în legătură cu prezentul Contract, inclusiv referitoare la încheierea, interpretarea, executarea, modificarea sau încetarea sa, va fi soluționată pe cale amiabilă, în termen de cel mult 15 (cincisprezece) zile calendaristice de la data notificării scrise OPEM, conform mecanismului de notificare stabilit în prezentul Contract.

d) Termenul poate fi prelungit prin acordul scris al părților, notificat în același mod. Notificarea produce efecte de la data confirmării primirii de către cealaltă parte, confirmare care trebuie transmisă în maximum 2 (două) zile lucrătoare de la primire.

e) În cazul în care disputa nu este soluționată amiabil în termenul prevăzut, aceasta va fi supusă arbitrajului instituțional al Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, conform Regulilor de procedură arbitrală ale Curții și Legii nr. 23/2011 cu privire la arbitraj. Tribunalul arbitral va fi compus din 3 (trei) arbitri, numiți în conformitate cu Regulile Curții. Limba procedurii arbitrale și a probelor va fi româna. Locul arbitrajului va fi Chișinău, Republica Moldova.

f) Costurile arbitrajului, inclusiv onorariile arbitrilor și cheltuielile administrative, vor fi suportate de partea care pierde disputa, sau dacă tribunalul arbitral decide o altă repartizare, conform Regulilor Curții. Părțile pot conveni în scris asupra unei alte modalități de repartizare a costurilor, înainte de inițierea procedurii arbitrale.

g) Hotărârea arbitrală este definitivă și obligatorie pentru părți, și poate fi executată în Republica Moldova sau în străinătate conform Convenției de la New York din 1958 privind recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, la care Republica Moldova este parte.

h) Toate notificările privind disputele sau arbitrajul se transmit în scris, prin e-mail la adresa oficială specificată în Contract sau prin poștă recomandată cu confirmare de primire, și produc efecte de la data confirmării primirii. Părțile vor confirma primirea notificărilor în termen de 2 (două) zile lucrătoare de la primire, sau dacă se agreează altfel în scris.

Art. 13. NOTIFICĂRI

- a) Orice trimitere la notificări sau modalități de informare, în cuprinsul prezentului Contract, inclusiv dar fără a se limita la notificările referitoare la denunțarea sau rezilierea Contractului, solicitări, comunicări privind impedimente de forță majoră, dispute sau alte comunicări formale între Părți, va fi guvernată de prevederile prezentului articol.
- b) Orice notificare, corespondență sau comunicare oficială între Părți se va realiza:
- în format electronic, prin e-mail, la adresele oficiale indicate în Contract sau comunicate ulterior în mod valabil, sau
 - în format fizic, prin poștă recomandată cu confirmare de recepție ori curier rapid, la sediile indicate în Contract sau comunicate ulterior în mod valabil.
- c) Notificările transmise prin e-mail se consideră primite:
- în aceeași zi, dacă sunt transmise într-o zi lucrătoare până la ora 16:00 (ora Republicii Moldova);
 - în următoarea zi lucrătoare, dacă sunt transmise după ora 16:00 sau într-o zi nelucrătoare.
- d) Notificările transmise prin poștă recomandată sau curier rapid se consideră primite:
- la data semnării confirmării de primire de către destinatar;
 - în cazul refuzului de primire sau imposibilității livrării, la data menționată în avizul de prezentare emis de furnizorul de servicii poștale/curierat.
- e) Fiecare Parte are obligația de a notifica în scris celeilalte Părți orice modificare a datelor sale de contact (adresă poștală, adresă de e-mail etc.) în termen de maximum 5 (cinci) zile lucrătoare de la data intervenției modificării. În lipsa notificării, comunicările efectuate la adresele anterior comunicate vor fi considerate valabil transmise.
- f) În toate cazurile în care prezentul Contract stabilește termene calculate în funcție de data notificării, acestea se vor calcula de la data considerată ca fiind data primirii, conform alin. c) și d) de mai sus.

Art. 14. DISPOZIȚII FINALE

- a) Părțile declară că sunt informate pe deplin, că au luat la cunoștință și își asumă în totalitate conținutul standard al Contractului, publicate pe site-ul www.opem.md.
- b) Participantul care este înregistrat doar la una dintre piețele PZU sau PPZ și dorește să fie înregistrat și la cealaltă piață va urma Procedura de înregistrare astfel cum aceasta este publicată pe site-ul www.opem.md.

Anexa 1 – Proceduri operaționale.

Anexa 2 – Măsuri de securitate IT.

Prezentul Contract a fost încheiat astăzi, în Chișinău, la sediul societății OPERATORUL PIEȚEI DE ENERGIE M S.R.L., în două (2) exemplare originale, câte unul pentru fiecare Parte și intră în vigoare în data de

OPERATORUL PIEȚEI DE ENERGIE M S.R.L.

[Participant]

Administrator

Administrator

e-mail:

e-mail:

tel.:

tel.:

TVA:

TVA:

DATE BANCARE:

DATE BANCARE:

[DENUMIREA BĂNCII]

[DENUMIREA BĂNCII]

[BIC]

[BIC]

[IBAN]

[IBAN]

Anexa 1 la Contractul cadru de participare la Piața pentru Ziua Următoare (PZU) și Piața pe Parcursul Zilei (PPZ)

Proceduri operaționale

- Procedurile operaționale ale OPEM (în continuare „*proceduri operaționale*”):
 - Procedura operațională privind funcționarea Pieței energiei electrice pentru Ziua Următoare (PZU) , aprobată prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 31 din 14.01.2025, cu aplicare de la data de 14.01.2025;
 - Procedura operațională privind funcționarea Pieței energiei electrice pe Parcursul Zilei (PPZ), aprobată prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 31 din 14.01.2025, cu aplicare de la data de 14.01.2025;
 - Procedura privind înregistrarea, suspendarea, revocarea/retragerea participanților la piețele organizate de energie electrică (PZU și PPZ), aprobată prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 31 din 14.01.2025, cu aplicare de la data de 14.01.2025;
 - Procedura privind constituirea, verificarea și utilizarea garanțiilor financiare pentru participarea la Piața pentru Ziua Următoare și pentru participarea la Piața pe Parcursul Zilei;
 - Procedura privind încasările și plățile aferente tranzacțiilor pe Piața pentru Ziua Următoare și respectiv tranzacțiilor pe Piața pe Parcursul Zilei;
 - Procedura privind stabilirea și modificarea scalei de preț pentru Piața energiei electrice pentru Ziua Următoare și Piața energiei electrice pe Parcursul Zilei;
 - Procedura operațională privind supravegherea funcționării piețelor administrate de energie electrică.

Anexa 2 la Contractul cadru de participare la Piața pentru Ziua Următoare (PZU) și Piața pe Parcursul Zilei (PPZ)

Măsuri de securitate IT

Participantul la PZU și/sau PPZ este de acord să respecte măsurile fizice și logice de securitate în vederea protejării integrității sistemului de tranzacționare. Fiecare participant are control complet, direct sau indirect, asupra dezvoltării și implementării politicilor proprii de administrare a accesului logic la rețea. În plus, Participantul își asumă întreaga responsabilitate de a crea politici, reguli, metode și proceduri în acest fapt și își rezervă dreptul de a le actualiza pentru a menține și îmbunătăți protecția resurselor sale IT conform documentației tehnice relevante.

În special, cu privire la accesul la sistem, Participantul la PZU și/sau PPZ își asumă responsabilitatea pentru organizarea oricăror măsuri interne logice și fizice de securitate, inclusiv restricția accesului la locația în care se află echipamentul informatic pentru a proteja codurile sale de acces împotriva obținerii acestora de către terți neautorizați.

Înainte de a trimite orice informație prin sistemele de transmisie setate pentru a accesa piața, Participantul se va asigura că sunt luate măsuri pentru a evita propagarea și diseminarea de, în special, viruși de calculator către sistemele informatice ale pieței.

În plus, Participantul va pune la punct proceduri de back-up pentru instrucțiuni, date și fișiere.

Dacă un Participant observă că sistemele au fost penetrate de către un terț neautorizat, acesta va alerta piața în vederea găsirii cauzei acestei penetrări și pentru a lua acțiunile necesare.

Participantul autorizează OPEM să înregistreze convorbirile telefonice între cele două părți și acceptă faptul că asemenea înregistrări pot să constituie probe admisibile.

În detaliu, participantul este de acord să implementeze următoarele măsuri tehnice și organizatorice. Aceste măsuri se supun progresului și dezvoltării tehnologice, și participantul poate implementa măsuri adecvate alternative. Acestea trebuie totuși să se ridice la standardul de securitate oferit de măsurile specificate.

a) Controlul Accesului

Participantul a implementat și aplicat măsuri de control al accesului. Aceste măsuri previn accesul neautorizat al terților la sisteme unde se procesează date personale și utilizarea sistemelor de procesare de date fără autorizare.

Aceste măsuri includ controale fizice, logice și de acces al datelor. Acestea sunt implementate și aplicate de către participant așa încât persoanele care sunt autorizate să folosească un sistem de procesare de date, să aibă acces numai la datele la care au dreptul de acces, și că datele personale nu pot fi citite, copiate, modificate sau înlăturate fără autorizație.

b) Controale de atribuire

Participantul a implementat și aplică măsuri organizaționale care asigură faptul că datele personale sunt păstrate confidențiale și sunt prelucrate doar în conformitate cu prevederile legale.

c) Controale de disponibilitate

Participantul a implementat și aplică măsuri care asigură protecția datelor personale de pierdere sau distrugere accidentală.

d) Controale de separare

Și Participantul la PPZ/PZU și OPEM au câte un sistem pentru care sunt responsabili. În orice caz, toate informațiile transmise între cele două sisteme sunt transportate prin Internet.

Ca urmare, Participantul la PZU și/sau PPZ:

- i. Conștientizează că Internetul, performanța acestuia tehnică și, în special, timpii lui de răspuns și modurile de operare pot varia; părțile nu sunt responsabile de performanțele Internetului;
- ii. Este responsabil de alegerea furnizorilor proprii de servicii IT și, în special, a furnizorilor respectivi de acces la Internet; ca urmare părțile nu se fac responsabile de consecințele acțiunilor sau erorilor acestor furnizori de servicii;
- iii. Recunoaște că fiabilitatea tehnică a transmisiunilor de date bazate pe Internet este relativă, deoarece datele sunt transmise pe rețele eterogene cu caracteristici și capacități tehnice

variabile; ca urmare părțile nu se fac responsabile de absența transmisiei de date sau de degradarea datelor pe durata transmiterii acestora de la participant până la primirea acestora de către OPEM;

- iv. Recunoaște că fiecare parte este responsabilă cu implementarea măsurilor adecvate pentru a proteja datele, software-ul și hardware-ul propriu împotriva accesului terților neautorizați și contaminarea cu viruși de calculator prin intermediul măsurilor de securitate logică și fizică, inclusiv firewall, implementate conform bunelor practici.

Participantul la PZU și/sau PPZ va fi responsabil pentru conectarea la sistemul de tranzacționare. Pe cale de consecință, participantul trebuie să obțină autorizațiile administrative, să contracteze abonamentele și serviciile necesare și să pună la punct conexiunile utilizate.

În detaliu, părțile au implementat și aplicat Controalele de Transmisie de Date astfel încât datele personale să nu poată fi citite, copiate, modificate sau șterse fără autorizație pe durata transmisiei sau transportului acestora, și că este posibil să verifice și să stabilească cărui procesator sau operator de date personale sunt transmise aceste date.